

INTERKOMMUNAL KOMMUNEDELPLAN FOR SJØOMRÅDENE PÅ NORDMØRE, Kortnavn: «Sjøområdeplan Nordmøre».

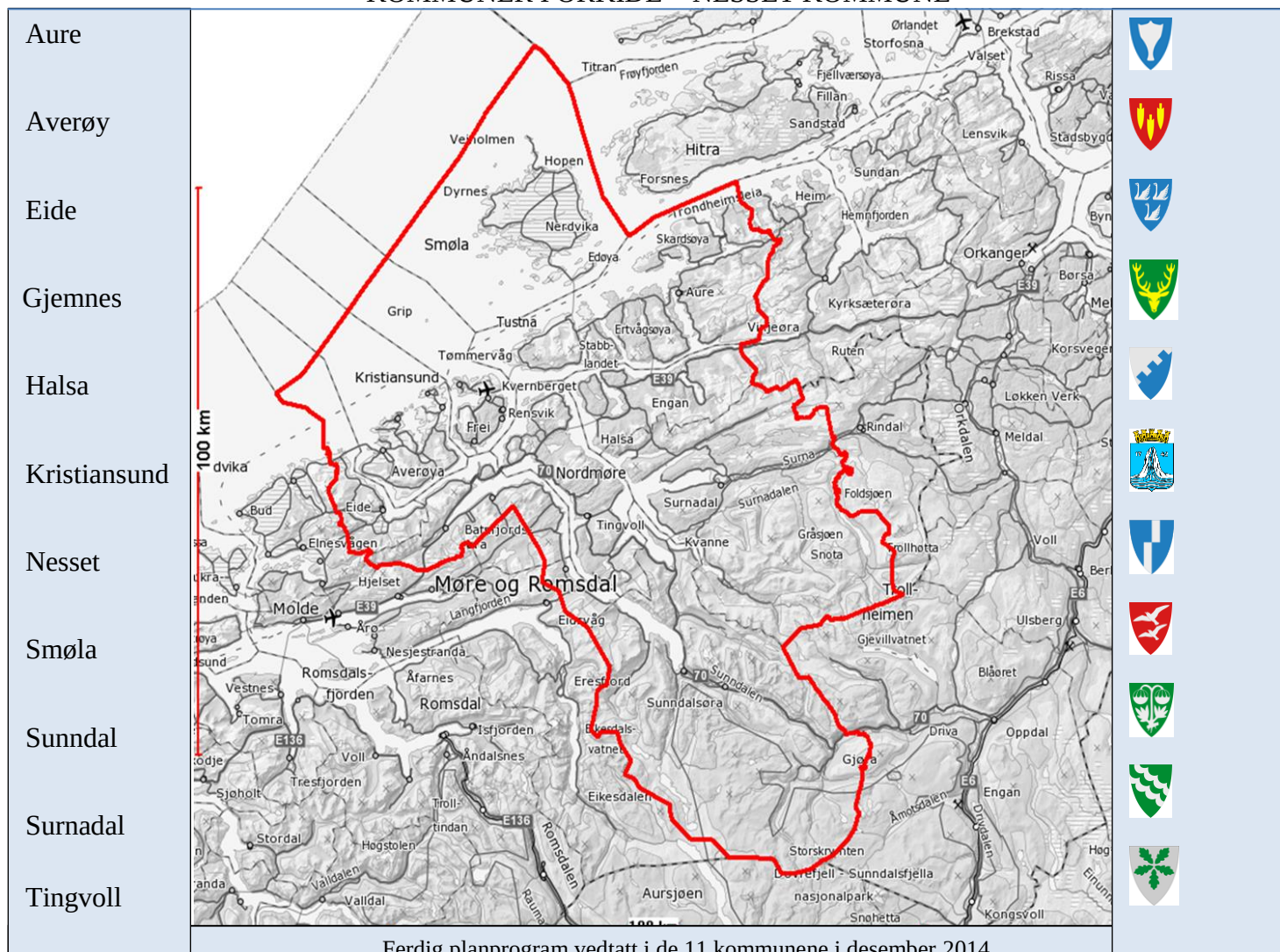
PLANOMTALEN (PLANBESKRIVELSE)

Med **lenker** til:

- Plankart, Bestemmelser og retningslinjer
- Plankarttabeller over Arealformål og Hensynsoner i sjø
- KonsekvensUtredninger (KU) og Risiko- Og Sårbarhetsanalyser (ROS),
- 20 andre utredninger,
- Vedlegg (folkemøter, gyteplasser torsk rundt Smøla, formelle høringsparter, medvirkning, innspill til planene og litteratur).
- Samlet saksbehandling Tingvoll kommune arkivsak 2016/1669.

Revidert 03.04.2018

SJØOMRÅDEPLAN 2016-2024 AREALDEL KOMMUNER I ORKIDÉ + NESSET KOMMUNE

Ferdig planprogram vedtatt i de 11 kommunene i desember 2014.

Planomtalen er revidert 03.04.2018.

1. høringsrunde ble avsluttet 17. januar 2017

2. høringsrunde ble avsluttet 19. januar 2018

De merknadene som er tatt til følge er innbakt i dokumentene.

INTERKOMMUNAL KOMMUNEDELPLAN FOR SJØOMRÅDENE PÅ NORDMØRE. Kortnavn «Sjøområdeplan Nordmøre», for kommunene: Kristiansund, Tingvoll, Halså, Smøla, Eide, Averøy, Sunndal, Surnadal, Aure, Gjemnes + Nesset i Romsdal.

Prosjekteier: **ORDFØRER OG RÅDMANNSKOLLEGIET FOR NORDMØRE.**

Ledere i ORKidé i prosjektperioden: **ROGER OSEN, OLA ROGNSKOG og INGUNN GOLMEN**

Finansiert av: **i) MØRE OG ROMSDAL FYLKESKOMMUNE ved MARINT MILJØSIKRINGS- OG VERDISKAPINGSFOND, OG
ii) DE 11 DELTAKENDE KOMMUNENE**

Vertskommune: **TINGVOLL KOMMUNE VED OLAUG HAUGEN**

Prosjektleder: **JENS-ERIC ELIASSEN**

Kart og GIS- medarbeider: **ROBERT SØRLIE, MAPOPP**

Møre og Romsdal
fylkeskommune

Vertskommune for prosjektet

Innhold

Forord	5
1 Innledning	6
1.1 Formål og avgrensning	6
2 Rammer og forutsetninger	8
2.1 Prosessregler	8
2.2 Statlige rammebetingelser	8
3 Planprosessen	9
3.1 Planarbeidet fra 2011-2017	9
3.2 Organisering: Styringsgruppe, arbeidsgruppe og prosjektleder	11
3.3 Møter i Arbeidsgruppen	12
4 Dagens situasjon i området	13
4.1 Sjøarealer	13
4.2 Topologi og oseanografi	14
4.3 Bosetting, infrastruktur og arbeidsplasser	15
4.4 Naturmangfold	16
4.5 Friluftsliv og folkehelse	16
4.5.1 Offentlige kilder til kunnskap	17
4.6 Universell utforming	19
4.7 Farleder og ferdsel	19
4.8 Småbåthavner	20
4.9 Fiske	20
4.9.1 Marine fiskeslag og andre marine levende ressurser	20
4.9.2 Sjøfiske etter villaks med kilenøter	21
4.10 Akvakultur og hensynet til villaks og sjørret	21
4.11 Nasjonale laksefjorder: Sunndalsfjorden og Halsafjorden	21
4.12 Havner	22
4.13 Samfunnssikkerhet	22
4.14 Kulturminner	22
5 Planforslaget	23
5.1 Overordnet tilnærming og prinsipielle valg	23
5.2 Plankart, arealformål og hensynssoner	24
5.3 Fremstilling av arealer rundt akvakulturanlegg – prosess og løsning	24
5.3.1 Prosessen	25
5.3.2 Sone for en-bruks akvakultur	25
5.3.3 Fortøyningssone rundt akvakulturanlegg	25
5.3.4 Faktisk arealbruk for akvakulturanlegg	26
5.3.5 Hvordan vise akvakultur i kommunenes arealplankart	27
5.3.6 Bakgrunn for arealplankartløsningen	29
6 Konsekvenser av planforslaget	30
6.1 Sammendrag av konsekvensene	30
6.2 Virkninger for fiske	31
6.3 Virkninger for vill laksefisk	31
6.4 Virkninger for akvakultur/oppdrett	32
6.5 Virkninger for Naturmangfoldet	32
6.6 Virkninger for folkehelse – rekreasjon	32
6.7 Virkninger for ferdsel på sjø	33
6.8 Sammendrag av ROS-analyser	33

INTERKOMMUNAL KOMMUNEDELPLAN FOR SJØOMRÅDENE PÅ NORDMØRE

6.9 Vurderinger av effektmål.....	33
6.10 Utkvittering av bestillinger gitt i Planprogram	34
7 Referanser	34
8 Lenker til øvrige dokumenter og vedlegg i Sjøområdeplan Nordmøre	37

Alle dokumenter med vedlegg kan leses på hjemmesiden til [Tingvoll kommune](#).

Forord

Nordmørskysten er en felles ressurs for befolkningen og inngrep i en kommune vil ha konsekvenser for nabokommunene da havstrømmer kontinuerlig forflytter vannmassene. Planlegging av sjøområdene er en viktig del av det å skape gode rammebetingelser for en bærekraftig vekst på kysten, og utvikling av eksisterende og nye næringer i havrommet. En helhetlig arealplanlegging og samordning av de ulike interessene i sjøområdene er viktig for å legge til rette for en fremtidig utvikling i regionen.

ORKidé Nordmøre Regionråd (Ordfører og RådmannsKollegiet på Nordmøre) startet i 2011 en prosess med å få satt i gang et arbeid for å lage en arealplan for sjøområdene i regionen. 11 kommuner deltar i arbeidet og det omfatter 3.056 km² med sjøarealer - en størrelse som kan sammenlignes med landarealene av Vestfold fylke (2.148 km²) og Østfold Fylke (3.889 km²). Tidligere var det på en måte «nok hav», mens det i dag er økende konkurrerende bruk av havet gjennom fiskerier, farleder, oppdrett, havner, næringsliv tilknyttet sjø med havner, fritidsliv og vern. Cirka 2000 personer har arbeid som kan knyttes direkte opp mot sjørelatert virksomhet, viser vår undersøkelse, men mange av disse arbeidsplassene leverer tjenester som omfatter f.eks. oljevirksomheten til sjøs og fiskefeltene utenfor Norge. Ikke desto mindre er sjøarealene og nærheten til sjø et gode for befolkningen i kommunene og de må forvaltes basert på kunnskap og vedtak i den enkelte kommune.

Planlegging og forvaltning av sjøarealer er forskjellig fra landarealene. Fraværet av privat eiendomsrett har gjort sjøen til et flerbruksområde styrt av statens lovverk, sektormyndigheter og – lover, av regionale myndigheter og kommunenes arealplaner.

Viktig næringsliv i sjø er fiskerier, havbruk og reiseliv. Den samfunnsmessige verdien av friluftsliv og rekreasjon i sjøområdene er betydelig. Biologisk mangfold og kulturminner må tas vare på og denne arealplanen må bidra til det.

Møre og Romsdal er et fylke med betydelig oppdrettsvirksomhet som krever god tilrettelegging både fra kommunalt og regionalt nivå. Det er 75 lokaliteter for havbruk på Nordmøre – mest til laks, men noe sjørørret, kveite, hummer og alger. Tilretteleggingen er viktig for dagens næring, den er viktig med tanke på å kunne realisere et mulig potensial i fremtiden, og den er konfliktforebyggende i forhold til andre brukergrupper av kystsonen og i forhold til lokalsamfunn ellers (Olafsen et al, 2012). Det er viktig at oppdrettsvirksomheten ikke belaster naturen med hensyn til rømming av fisk fra merdene, lakselus og forurensning.

Møre og Romsdal er et fylke med betydelig fiskeriaktivitet, og virksomheten er viktig også på Nordmøre. Det er registrert 312 helårsfiskere og 77 deltidsfiskere på Nordmøre (Fiskeridirektoratet 2014). De store fiskerikommunene på Nordmøre er Averøy, Smøla og Aure, Kristiansund har også mange fiskere, men det er ikke fiskemottak i kommunen.

Farledene er prioriterte og de må ikke på noen måte stenges/innsnevres slik at fartøy hindres adkomst til farledene. Tilsvarende må en ikke på noen måte legge hindringer/høye strukturer som kan påvirke sikkerheten for flyvirsomheten til/fra Kvernberget.

Anadrome vassdrag: Alle kommunene på Nordmøre har vassdrag med laks og/eller sjørørret, til sammen 71 vassdrag. Miljødirektoratet har vurdert tilstanden til bestandene for 67 av disse. Det er åpnet for fiske etter laks og sjørørret i 61 av vassdragene og i alle 14 med selvreproduserende

INTERKOMMUNAL KOMMUNEDELPLAN FOR SJØOMRÅDENE PÅ NORDMØRE

bestander av laks. 14 av de anadrome vassdragene har utløp i en av de to nasjonale laksefjordene i regionen. De to største lakseelvene på Nordmøre er Driva og Surna, de har begge status som nasjonale laksevassdrag og de munner ut i hver sin Nasjonale laksefjord. I St.meld. nr. 8 (1999-2000).

Formålet med felles langsiktige strategier er, på bakgrunn av statlige og regionale føringer, å presentere retningslinjer og prinsipper for en helhetlig arealplanlegging av kystsonen på Nordmøre. I et interkommunalt plansamarbeid ligger det som grunnpremiss at interkommunale/regionale hensyn i konfliktsaker bør veie tyngre enn hensynet til enkeltkommuners lokale interesser. Med et felles strategisk grunnlag for planleggingen i kystsonen skapes det et grunnlag for en helhetlig forvaltning av kystsonen i regionen, som også kan være retningsgivende i fremtidige rullinger av sjøområde-planene.

Planen bygger bl.a. på planprogrammet; «[INTERKOMMUNAL KOMMUNEDELPLAN FOR SJØOMRÅDENE PÅ NORDMØRE](#) Kortnavn: «Sjøområdeplan Nordmøre». **Planprogram** Desember 2014».

1 Innledning

1.1 Formål og avgrensning

Sjøområdeplanleggingen skal ved hjelp av økosystembasert forvaltning (bærekraftighet) legge grunnlag for verdiskaping i sjøområdene på Nordmøre. ORKidé la frem følgende prosjekt- og effektmål da de initierte prosjektet:

Prosjektmål

- Lage en felles kommunedelplan (PBL § 11) for sjøområdene vedtatt av kommunene med arealdel (kart/GIS), samt bestemmelser og planbeskrivelser med konsekvensvurderinger
- Lage en rutinebeskrivelse (metode) for saksbehandling
- Lage et opplegg for implementering og evaluering av felles planverk
- Etablere felles og åpent tilgjengelig kunnskapsbase
- Foreta interesseavklaringer vedrørende arealbruk

Effektmål

Etter gjennomført prosjekt forventes nytten å bli:

- Raskere og mer forutsigbar kommunal saksbehandling
- Økt kunnskap om konsekvenser av ulike typer sjøbasert arealbruk
- Mer bærekraftig verdiskaping i det sjøbaserte næringslivet
- Økt kunnskap om ulike interessenters (planer om) bruk av sjøområdene i regionen
- Sikre god sameksistens mellom havbruk/fiskeri og miljø- og friluftsinnteresser.

Planen skal gi sjørettede næringer mulighet til økt verdiskaping i tråd med prinsippet om bærekraftig utvikling. Eksisterende og fremtidig arealbehov til ulike aktiviteter skal veies mot:

- Hverandre
- Miljøforhold
- Lokale og politiske interesser
- Føringer fra myndigheter

Planen dekker kun sjøområdene i de deltakende kommunene, men bruk og vern langs kysten skal ses i sammenheng med arealer i strandlinjen og sjønære arealer på land.

INTERKOMMUNAL KOMMUNEDELPLAN FOR SJØOMRÅDENE PÅ NORDMØRE

Formålet med felles langsiktige strategier er, på bakgrunn av statlige og regionale føringer, å presentere retningslinjer og prinsipper for en helhetlig arealplanlegging av kystsonen på Nordmøre. I et interkommunalt plansamarbeid ligger det som grunnpremiss at interkommunale/regionale hensyn i konfliktsaker bør veie tyngre enn hensynet til enkeltkommuners lokale interesser. Med et felles strategisk grunnlag for planleggingen i kystsonen skapes det et grunnlag for en helhetlig

Følgende defineres inn i sjøområdeplanen:

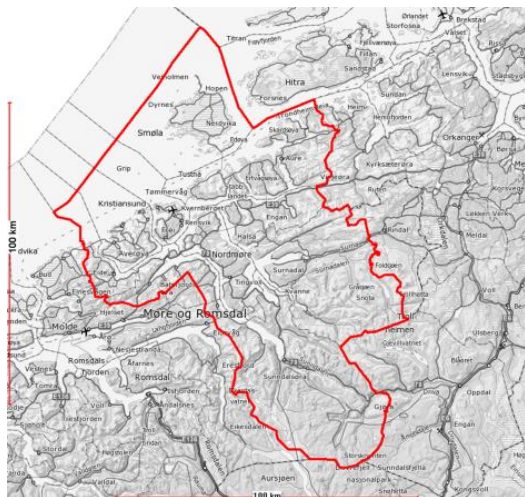
- En plan for 11 kommuner: Kristiansund, Tingvoll, Halså, Smøla, Eide, Averøy, Sunndal, Surnadal, Aure, Gjemnes og Nesset i Romsdal.
- Arealutrekning: fra kommunegrensa mellom Fræna og Eide i sør til fylkesgrensa mot Sør-Trøndelag i nord. Rindal kommune deltar ikke – har ikke kystlinje. Nesset kommune i Romsdal er inkludert (grenser til Tingvollfjorden).
- Fra flomålet/sjøgrensa også i elveoser.
- Havrommet er 3 dimensjonalt, planen gjelder fra sjøoverflaten til sjøbunn, uansett dyp.
- Planområdet er avgrenset mot land i kystkonturen, basert på kote null av 1954 i kartverket (middel vannstand).
- Avgrensning ut i Norskehavet ved 1 nautisk mil utenfor grunnlinjen.

forvaltning av kystsonen i regionen, som også kan være retningsgivende i fremtidige rullinger av sjøområdeplanene.

Juridisk forankring av sjøområdeplanen.

- Prosjektet forankres juridisk i plan- og bygningslovens § 9-1 om interkommunalt samarbeid.
- Kommunene deltar i arbeidsgruppen.
- Kommunene deltar i ORKidé.
- Ferdig utkast til plan forelegges ORKidé som etter vedtak sender dette til de deltakende kommunene for vedtak der etter høring.
- Det er viktig å understreke at Sjøområdeplan Nordmøre er en interkommunal plan hvor den enkelte kommune må fatte juridisk bindende vedtak for sine områder, jf. bestemmelsene om kommunedelplan.

Planområde:

Følgende er verd å merke seg: Planleggingen er ment å skulle avklare forholdet mellom ulike arealbruksinteresser i sjø, innenfor den typen interesser og bruk som kan styres gjennom plan- og bygningsloven. Dette gjelder både på overflata, i vassøyla og på bunnen. Blant disse er kanskje akvakulturanlegg den mest omdiskuterte. Det er derfor naturlig at akvakultur har fått en stor plass i diskusjonene.

2 Rammer og forutsetninger

Planområdet er Sjøområder (minus landområder) tilhørende 10 kommuner på Nordmøre, samt Nesset i Romsdal. Se tilsvarende figur på forsiden av dette dokumentet

2.1 Prosessregler

Plan- og bygningsloven (pbl) av 2008 (LOV 2008-06-27 nr 71) er lagt til grunn ved framstilling av arealdelen. Henvisninger til paragrafer (§) i dette dokumentet viser til denne loven hvis ikke annet er oppgitt. Arealdelen skal vise hvordan viktige hensyn og forhold skal følges opp i reguleringsplaner, enkeltsaksbehandling og gjennom senere forvaltning av arealene. Planen følger reglene i pbl Kapittel 12 om kommuneplan. Hver kommune må gjøre sluttvedtak for sin kommune.

Annet aktuelt lovverk er:

- Lov om saltvannsfiske (Saltvannsfiskeloven)
- Lov om akvakultur (Akvakulturloven) 18.12.2008
- Lov om forvaltning av viltlevende marine ressurser (Havressursloven) 21.09.2012
- Lov om laksefisk og innlandsfisk mv 14.12.2012
- Lov om havner og farvann. 17.04.2009
- Lov om vern mot forurensninger og avfall (Forurensningsloven). 19.06.2009
- Lov om reindrift (Reindriftsloven). 15.06.2007
- Lov om friluftslivet (Friluftsloven). 01.07.2012
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (Naturmangfoldloven). 19.06.2009
- Lov om kulturminner (Kulturminneloven). 19.06.2009

2.2 Statlige rammebetingelser

Statlige dokument

- St meld nr 48 (1994— 95) Havbruk: en drivkraft i norsk kystnæring
- St.meld. nr. 19 (2004-2005) Marin næringsutvikling. Den blå åker.
- Meld. St. 22 (2012–2013) Melding til Stortinget. Verdens fremste sjømatnasjon
- Kongelig resolusjon 24. juni 2011. Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging «Regjeringen forventer at: planleggingen legger til rette for å opprettholde og videreutvikle fiskeri- og havbruksnæring innenfor en miljømessig bærekraftig ramme.»
- Regjeringens strategi for en konkurransekraftig havbruksnæring (2007)
- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, 2011
- Effektiv og bærekraftig arealbruk i havbruksnæringen – areal til begjær, 2011
- Lov om Kulturminner (Kulturminneloven) 1978/2009.
- St.meld.nr. 22.8 (2012-2013) Verdens fremste sjømatnasjon (Sjømatmeldingen).
- Vannforskrifta er hjemlet i forurensningsloven, plan- og bygningsloven og vannressursloven og forvaltes av Miljøverndepartementet og Olje- og energidepartementet i fellesskap.

Internasjonale forpliktelser

Biodiversitetskonvensjonen.

INTERKOMMUNAL KOMMUNEDELPLAN FOR SJØOMRÅDENE PÅ NORDMØRE

Konvensjonens formål er å *bevare* det biologiske mangfoldet og å sikre en *bærekraftig bruk*. Villaks hører inn under dette.

Den europeiske landskapskonvensjonen

Formålet med den europeiske landskapskonvensjonen er å verne, forvalte og planlegge landskap. Konvensjonen omfatter alle typer landskap; by- og bygdelandskap, kyst- og fjellandskap, og legger særlig vekt på landskapet der folk bor og arbeider og der barn vokser opp.

Vanndirektivet: Om vanndirektivet - EUs rammedirektiv for vann

Hovedformålet med vanndirektivet er å sikre beskyttelse og bærekraftig bruk av vannmiljøet, og om nødvendig iverksette forebyggende eller forbedrende miljøtiltak for å sikre miljøtilstanden i ferskvann, grunnvann og kystvann. Det skal settes miljømål som skal være konkrete og målbare. Forvaltningen av vann skal være helhetlig fra fjell til fjord, samordnet på tvers av sektorer, systematisk, kunnskapsbasert, og tilrettelagt for bred medvirkning. Vanndirektivet trådte i kraft i EU 22. desember 2000. (Kilde: [Vannportalen](#)).

Regionale føringer

- I Fylkesplan 2013-2016 står det mellom annet at «*Havbruk, kraftbasert prosessindustri og landbruk er næringer som treng langsiktig tilgang på naturressursar. Det er viktig å sikre krafttilgang og areal som kan gje grunnlag for bærekraftig vekst*».
- Forvaltningsplan for vassregion Møre og Romsdal 2010- 2015
- Risiko- og sårbarhetsanalyse for fjellskred i Møre og Romsdal (2011)
- FylkesROS-sjø, Møre og Romsdal Fylke (2007)
- Regional energi- og klimaplan (2010)
- Plan for kulturminnevernet i Møre og Romsdal (1999)

Kommunale rammer og eksisterende planstatus

Denne sjøområdeplanen bygger på allerede vedtatte kommuneplaner: areal- og samfunnsdel, samt kystsoneplan for Smøla kommune.

3 Planprosessen

Planprosessen skal følge lover og forskrifter for kommuneplanlegging. Planen skal gi en oversikt over innhold i planen, planprosess, utredninger og konsekvensutredninger, organisering av arbeidet, fremdrift og opplegg for medvirkning.

3.1 Planarbeidet fra 2011-2017

Utviklingen i 2011

Ordfører og rådmannskollegiet på Nordmøre (ORKidé) sendte 26. mai 2011 en henvendelse til Møre og Romsdal fylkeskommune:

«ORKidé ser behovet for å få på plass en regional plan for bruk av sjøareal på Nordmøre. Sjøareal vil etter hvert bli en knapphetsfaktor, og derfor er det viktig for ORKidé at vi sikrer best mulig utnytting av det arealet vi har, ikke minst i forhold til næringsformål og næringsutvikling»,

Fylkeskommunen ga den 11.11.2011 et tilsagn (nr 11-197) på kr 500.000 til formålet fra ”Marint miljøsikrings-

Pbl § 4 (utdrag)

Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger. Forslag til planprogram sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn samtidig med varsling av planoppstart. Planprogrammet fastsettes ordinært av planmyndigheten.

INTERKOMMUNAL KOMMUNEDELPLAN FOR SJØOMRÅDENE PÅ NORDMØRE

og verdiskapingsfond” (MMV). Tilsagnet ble gitt til fylkesplansjefen i påvente av organisering av planprosessen på Nordmøre.

Utviklingen i 2012

Med dette tilsagnet som utgangspunkt ble det, med mandat fra orkidémøtet i Rindal i juni 2012, etablert en arbeidsgruppe for oppstart av planarbeidet.

Arbeidsgruppa hadde representanter fra alle deltakerkommunene, og satte seg mål om å levere tre dokumenter til ORKIdé:

- 1.Forslag til planprogram for felles sjøområdeplan for Nordmøre med opplegg for organisering og finansiering av planarbeidet.
- 2.Saksframlegg for kommunal tilslutning til interkommunalt plansamarbeid etter pbl. § 11.
- 3.Utlysningstekst for en prosjektlederstilling.

Dette prosjektets hovedformål er å gjennomføre de prosessene som er nødvendige for at deltakerkommunene kan fatte felles planvedtak.

Kristiansund Kommune sendte søknad til MMV 31.08.12 på kr 1 600 000. I tilsagn fra MMV/Møre og Romsdal Fylkeskommune ble dette redusert og innvilget med kr 1 100 000. Kristiansund Kommune. Det var bevilget kr 500.000 i tidligere tilsagn nr 11-197.

Utviklingen i 2013

Kristiansund Kommune sendte brev til Møre og Romsdal Fylkeskommune (220313) om endring av eierskap til tilsagnene. I overnevnte brev fra Kristiansund Kommune til Møre og Romsdal Fylkeskommune går det frem at ORKIdé har behandlet saken den 8. mars 2013 og at:

- Tingvoll Kommune ble valgt som vertskommune og prosjektet settes i gang i regi av vertskommunen.
- Tingvoll Kommune forvalter tilsagn om tilskudd og ivaretar kommunikasjon angående tilskuddet.

Planarbeidet ble organisert i en Styringsgruppe (ORKIdé sin styringsgruppe), en Arbeidsgruppe (med faglige representanter fra hver kommune og Møre og Romsdal Fylkeskommune) og prosjektleder (se under kapittelet: Planprosessen). Prosjektleder ble tilsatt fra 21. august 2013. Arbeidsgruppen hadde 2 møter i 2013. Møtested er gått på sirkulasjon mellom kommunene.

Utviklingen i 2014

Et forslag til Planprogram ble lagt frem for Planforum (i Fylkeshuset i Molde) den 26. februar 2014 og kommentarene derfra ble innarbeidet i planprogrammet. Arbeidsgruppen la i løpet av første halvår 2014 frem et «Forslag til Planprogram» som ble vedtatt i ORKIdé, og i de 11 deltakende kommunene i løpet av juni og juli samme år. «Forslag til Planprogram» ble utlyst den 8. juli i avisene i distriktet som: «Varsel om oppstart, offentlig høring og ettersyn». Det kom inn 41 merknader, hvorav 23 merknader omhandlet samme tema: «Oppdrettsfritt Bremsnesfjordbasseng» på Averøy – Kristiansund. Etter at merknader var tatt inn i forslaget ble selve «Planprogrammet» vedtatt i ORKIdé og av de 11 kommunene i november-desember 2014. 7 Arbeidsgruppemøtene er blitt gjennomført.

Utviklingen i 2015

I 2015 er det arbeidet med selve planen. De 11 kommunene har bidratt med digitale kommuneplaner og GISLINE er tatt i bruk for å kunne ha en sømløs digital plattform for arbeidet. Digitale data for farleder, skipstrafikk og fyrlyktenes kvitsektorer er lagt inn. Digitale databaser for en rekke ulike temaer er lagt inn. 7 Arbeidsgruppemøtene er blitt gjennomført. Prosjektet ble utvidet med 1 år til 3 år, og bakgrunnen for dette er at planen er stor, dvs på størrelse med 5 andre regionale

INTERKOMMUNAL KOMMUNEDELPLAN FOR SJØOMRÅDENE PÅ NORDMØRE

sjøområdeplaner (i Hordaland, i Romsdalen, i Trøndelag, i Nordland og i Troms og det er brukt 3-4 år for å ferdigstille planene. I flere av disse planene er det medgått mye tid (inntil 1 år) til kartutarbeidelse og kontroll.

Utviklingen i 2016-2017

Prosjektet ble forlenget med ytterligere ½ år, til 21. februar 2017 for prosjektleder og det er engasjert en kartspesialist Robert Sørli, MapOpp, i 2 ½ måned for å lage og ferdigstille de digitaliserte kommuneplankartene.

Utarbeidet i 2016:

- Konsekvensutredningene (113 stk)
- Bestemmelser og Retningslinjer (11 stk)
- 20 andre utredninger, inkludert et kapittel om metodikk i forbindelse med konsekvensutredningene.
- Kartmaterialet: 11 plankart, 11 arealformål-tabeller og 11 hensynssone-tabeller. 1 samlet kart for de 11 kommunene.

Leveringer:

- 1) Utkast til ferdig plan leveres styringsgruppen i ORKidé til møtet **7. okt. 2016**.
- 2) Etter høring utarbeider Prosjektleder og Arbeidsgruppen et justert planutkast. Legges ut på andre gangs høring høsten 2017.

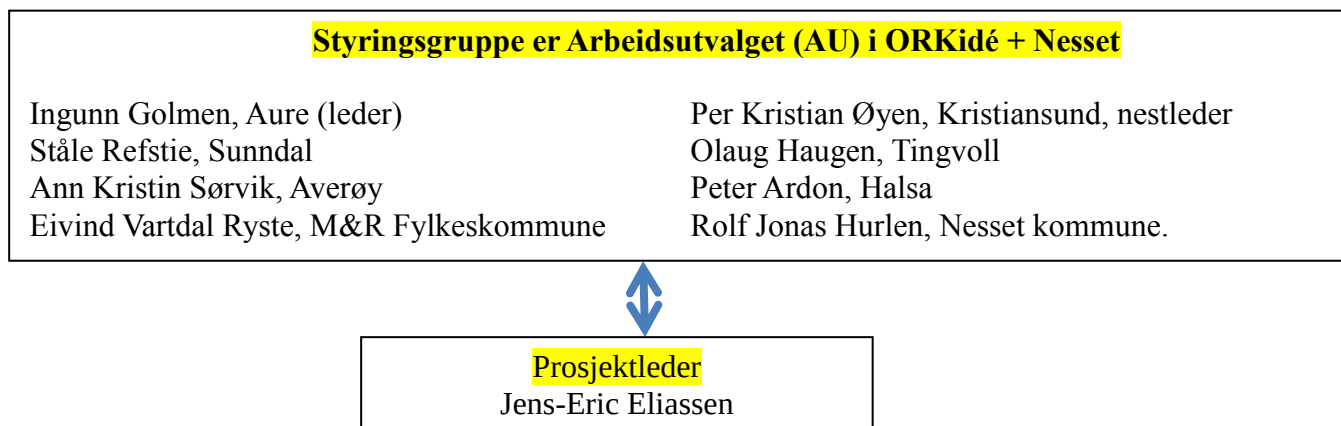
3.2 Organisering: Styringsgruppe, arbeidsgruppe og prosjektleder

Styringsgruppen (se figur under) er Arbeidsutvalget (AU) i ORKidé + en representant for Nesset kommune. Styringsgruppa har hatt det overordnede ansvaret for prosjektets fremdrift. Styringsgruppen er ikke delegert myndighet fra den enkelte kommune til å fatte planvedtak, planvedtakene skal fattes i hver av de deltakende kommunene.

Arbeidsgruppen: Alle deltakende kommuner har utpekt én representant hver til en arbeidsgruppe for daglig prosjektoppfølgning i kommunene. Møre og Romsdal fylkeskommune ved Plan- og Analyseavdelingen deltar som observatør og planfaglig rådgivning i arbeidsgruppa. Planarbeidet er organisert som et prosjekt: «Interkommunal kommunedelplan for sjøområdene på Nordmøre», med kortnavn: «Sjøområdeplan Nordmøre» med en felles prosjektleder.

Prosjektleder: Kontorplass og arbeidstakertilknytning er lagt til Tingvoll kommune som er vedtatt som vertskommune (ORKidé sitt arbeidsutvalg den 8. mars 2013). Jens-Eric Eliassen ble tilsatt som prosjektleder fra 21. august 2013 og var ansatt fram til april 2017. Tingvoll kommune ved avd. ing. Per Gunnar Løset har etter dette stått for koordinering av arbeidet fram til vedtak av plan.

Organisering av planarbeidet:

Arbeidsgruppe			
Odd Arild Bugge,	(Kristiansund)	Erlend Lund Tveekrem	(Tingvoll)
Odd Eirik Hyldebakk	(Halsa)	Helge Karl Nyhamn	(Smøla)
Per Ottar Brattås	(Smøla)	Per Gunnar Løset	(Tingvoll)
Åse Bergset	(Halsa)	Gunnar Olav Furu	(Sunndal)
Bodil Gjeldnes	(Surnadal)	Bjørn Sæther	(Sunndal)
Tove V. Herskedal	(Eide)	Martin Roald Waagen	(Averøy)
Hogne Frydenlund	(Neset)	Maxim Galashevskiy	(Averøy)
Olav Inge Hoem	(Gjemnes)	Johnny Loen	(Møre og Romsdal Fylke)
Heidi Jordal	(Gjemnes)	Bernt Olav Simonsen	(Aure)

Andre deltakere i Arbeidsgruppen og bidrag fra Nordmøre Næringsråd/ORKIdé:

Carl Severin Bjurstedt, Sunndal kommune, deltok i Arbeidsgruppen: fra aug. 2013 til apr. 2014.

Inger Helene Hagen Sira, Tingvoll Kommune, deltok i Arbeidsgruppen: aug. 2013 til apr. 2014.

Ingunn Mobæk, Kristiansund Kommune, til aug. 2015.

Kjetil Fjalestad, Kristiansund kommune har deltatt på noen møter.

Catrine Husby, Nordmøre Næringsråd/ORKIdé har vært sekretær på flere møter undervegs.

Monika Eeg, Nordmøre Næringsråd/ORKIdé: koordinator mot ORKIdé i hele prosjektperioden.

3.3 Møter i Arbeidsgruppen

Følgende arbeidsgruppemøter er avholdt:		
Møte nummer	Tid	Sted
Møte nr 1 Tingvoll	28. aug. 13	Tingvoll
Møte nr 2 Kristiansund	06. nov. 13	Kristiansund
Møte nr 3 Neset	15. jan. 14	Eidsvåg
Møte nr 4 Eide	19. feb. 14	Eide
Møte nr 5 Gjemnes	19. mar. 14	Batnfjordsøra
Møte nr 6 Averøy	10. jun. 14	Bruhagen
Møte nr 7 Sunndal	17. sep. 14	Sunndalsøra
Møte nr 8 Surnadal	23. okt. 14	Skei
Møte nr 9 Aure	19. nov. 14	Aure
Møte nr 10 Smøla	14. jan. 15	Hopen
Møte nr 11 Halsa	02. mar. 15	Liabø
Møte nr 12 Kristiansund	13. mai 15	Kristiansund
Møte nr 13 Neset	10. jun 15	Eidsvåg
Møte nr 14 i Eide	16. sep. 15	Eide
Møte nr 15 i Kristiansund	18. nov 15	Kristiansund
Møte nr 16 i Kristiansund	14. des 15	Kristiansund
Møte nr 17 i Kristiansund	29. jan. 16	Kristiansund
Møte nr 19 i Kristiansund	08. apr. 16	Kristiansund
Møte nr 20 i Kristiansund	30. aug. 16	Kristiansund
Møte nr 21 i Kristiansund	10 jan. 17	Kristiansund
Møte nr 22 i Kristiansund	20. feb. 17	Kristiansund
Møte nr 23 i Kristiansund	7. mar. 17	Kristiansund
Møte nr 24 i Kristiansund	29. mar. 17	Kristiansund

4 Dagens situasjon i området

Formålene i dag ligger i følgende nåværende kommunearealplaner:

Aure (2008), Averøy (2009), Eide (2005), Gjemnes (2003), Halså (2004), Kristiansund (2011), Nesset (2012), Smøla (1998), Sunndal (2007), Surnadal (2007), Tingvoll (2007).

Det finnes flere mindre reguleringsplaner som også omfatter sjøareal, de fleste av disse vil fortsatt gjelde.

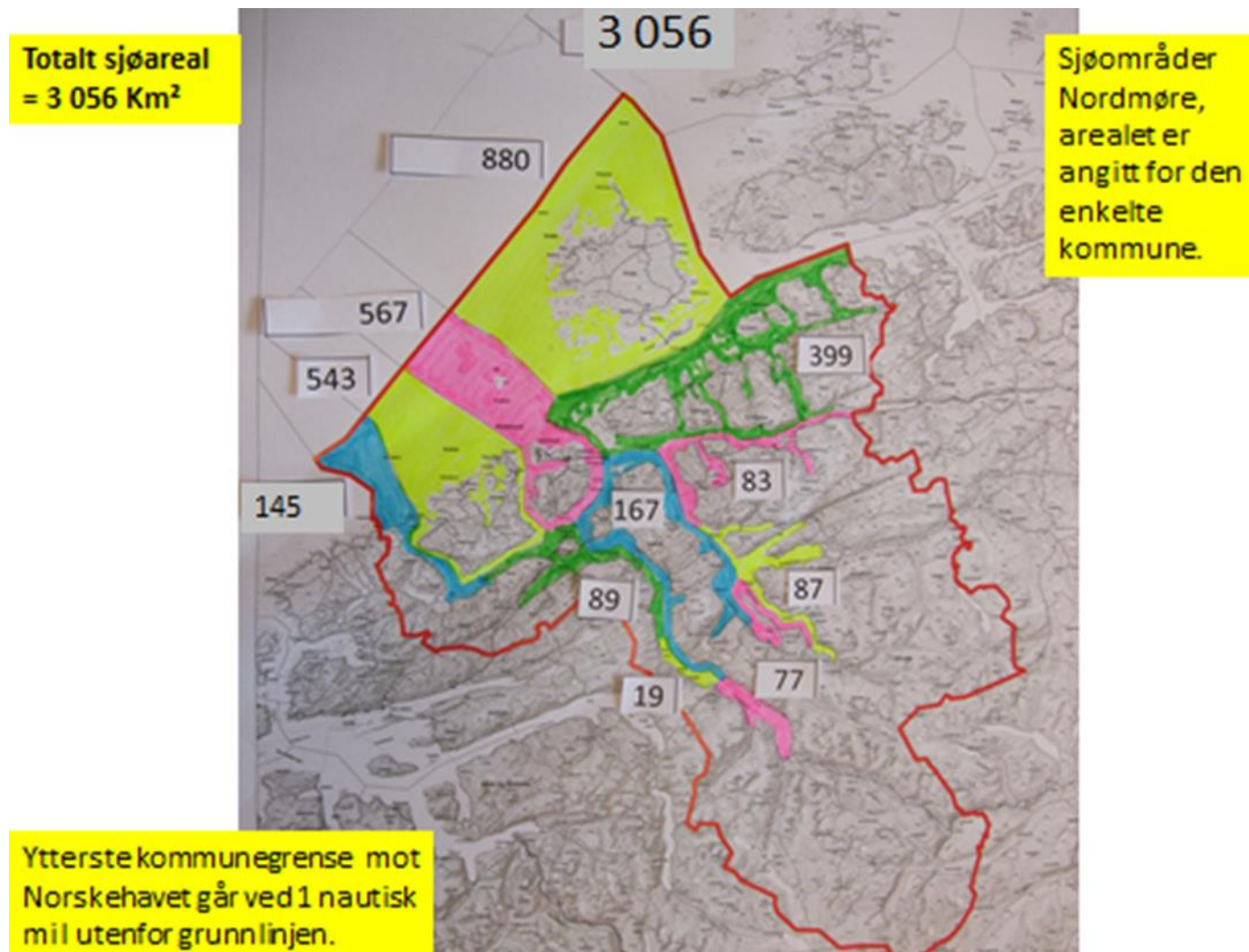
4.1 Sjøarealer

Det totale sjøarealet i planområdet er på 3.056 km² (se tabell og figur under). Minst sjøareal (knappt 19 km²) har Nesset kommune i denne planen, og mest har Smøla (880 km²). Det er ikke ubetydelige arealer, f.eks. er landarealet av Vestfold fylke på 2.148 km² og landarealet av Østfold fylke på 3.889 km² (kilde: Statistisk Sentralbyrå). Neste tabell og figur viser arealer i planområdet

Tabell 4.0 arealer i planområdet: sjø pr kommune, kvadratkilometer.

	NFFFA	Sjø	Land	Land+sjø		
	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt	NFFFA	Sjø
Kommune	kv.km	kv.km	kv.km	kv.km	% av sjø	% av land
Kristiansund	0,368	567,11	101,92	669,03	0,06	556,42
Tingvoll	8,623	167,32	331,00	498,32	5,15	50,55
Halsa	45,898	82,78	300,52	383,30	55,45	27,55
Smøla	145,000	880,00	271,90	1 151,90	16,48	323,65
Eide	11,942	144,87	152,00	296,87	8,24	95,31
Averøy	231,321	543,29	175,29	718,58	42,58	309,94
Sunndal	0,550	76,96	1712,00	1 788,96	0,71	4,50
Surnadal	37,150	86,96	1364,17	1 451,13	42,72	6,37
Aure	41,860	399,20	653,00	1 052,20	10,49	61,13
Nesset	0,841	18,89	1048,00	1 066,89	4,45	1,80
Gjemnes	3,060	88,97	381,63	470,60	3,44	23,31
Sum	526,612	3 056,35	6491,43	9 547,78	17,23	47,08

Figur 4.0 Sjøarealer pr. kommune.

4.2 Topologi og oseanografi

Sjøområdene på Nordmøre domineres av lange fjorder med til dels høye fjell rundt, sund og de åpne havområdene utenfor de 5 ytre kommunene. Flere av fjordområdene har dybder på 300-500 m. Sjøområdene utenfor ytterkommunene er stort sett på 100-250 m. Smøla har et grunnhav rundt hele øya, 5000 tusen øyer, holmer og skjær. Utenfor kysten av Nordmøre ligger det flere øysamlinger med grunnhav omkring fra: Orskjæra utenfor Eide og Nordøstover til Grip. I havet utenfor Grip ligger Griptarene.

Den norske greina av Atlanterhavsstrømmen (Golfstrømmen) har sitt opphav i Mexicogolfen og strømmer nordover og over ryggen mellom Island og Shetland. Vannet har saltholdighet 35.3–35.4 o/oo, og temperaturer på 7–9°C. Strømmen følger Eggakanten utenfor den norske kontinental-sokkelen. Overskudd av ferskvann fra Østersjøen og fra norske elver blander seg med sjøvann og transporteres nordover langs kysten i "Den norske kyststrømmen". Kyststrømmen blandes med atlantehavsvannet slik at den blir saltare etter hvert som den renner nordover. Strømretning og hastighet varierer med bunntopografi, vindretning, snøsmelting og tidevann. De mest merkbare strømmene i området er imidlertid de sør-nord-gående tidevannsstrømmene som er meget kraftige i grunne områder og mellom alle øyene. Med en tidevannsforskjell på ca. 2 m mellom flo og fjære er det store vannmengder som skal transporteres gjennom sund og fjorder. Tidevannet varierer med månefasene og metrologiske forhold og forplanter seg som en bølge nordover langs norskekysten. Midlere forskjell mellom spring høyvann og spring lavvann er 2,25 m. På grunn av kyststrømmen, de sterke tidevannsstrømmer og gode lysforhold er det god vannutskifting og høy biologisk produksjon på de grunne strandflatene. Temperaturforhold og rent vann gjør i tillegg at området er meget godt egnet til havbruk.

Sjøarealene langs kysten og grunnhavsområder er globalt sett svært viktige og produktive arealer. Produktiviteten i grunnhavsområdene målt i biomasse kan sammenlignes med de mest produktive jordbruksarealer. Dyprenner inneholder mudder og leire og har ofte høy sedimentering av organisk materiale som gir et rikt dyreliv og er habitat for vanlig dypvannsreke. De viktigste fiskeartene er torsk, sei, lange, brosme, hyse og kveite, og det er økende innslag av makrell. De grunne områdene med mange øyer har også gitt grunnlag for et godt krabbefiske de siste tiårene.

Det er flere fjorder i området og fjordene er oftest lange og smale, og er omkranset av høye, bratte fjell. Fare for ras og steinskred gjør at bebyggelig areal er lite, og med unntak av de dyrkbare dalene ligger det meste av dette arealet langs sjøen.

4.3 Bosetting, infrastruktur og arbeidsplasser

Innbyggerutviklingen fra 2005 til 2015 viser positive tall for Kristiansund og Averøy, litt negativt for Tingvoll og økende til -7,9 for Halså; se tabellen under:

Innbygger- utvikling	2015 Antall	2010 Antall	2005 Antall		2005-2015 %
Kommune	innbyggere	innbyggere	innbyggere		
Kristiansund	24507	23238	22327	+	9,8
Averøy	5794	5477	5448	+	6,4
Eide	3463	3382	3304	+	4,8
Tingvoll	3090	3071	3105	-	0,5
Aure	3549	3502	3626	-	2,1
Smøla	2146	2143	2195	-	2,2
Sunndal	7155	7289	7370	-	2,9
Surnadal	5976	5956	6160	-	3,0
Gjemnes	2580	2599	2700	-	4,4
Nesset	2975	3074	3181	-	6,5
Halså	1563	1650	1697	-	7,9

Data fra Fylkesstatistikken for Møre og Romsdal Fylkeskommune.

Nordmøre har en rekke større og mindre havner for passasjer og næringstrafikk (se utredning nr 17 og 18) som er primære mht infrastrukturen på Nordmøre.

Vi har gjort et estimat på antall arbeidsplasser og det viste at cirka 2.100 arbeidsplasser er direkte tilknyttet sjøområdene, og dette omfatter følgende industrier:

- Oppdrett (kommersielt, forskning, fôrfabrikk, utstyrsleverandører, biologitjenester),
- Skipsbygging fiskeri og oppdrett,
- Vestbase offshore,
- Fiskere, fiskemottak/foredling,
- Biomarin industri,
- Havner,
- Leveranser til sjøbaserte næringer (El, VVS, service),
- Villaks/fiske/overnatting.

4.4 Naturmangfold

Endringer i arealbruk og fysiske inngrep er de viktigste årsakene til tap av naturmangfold i Norge. Enkeltinngrep behøver isolert sett ikke å ha store negative konsekvenser, men summen av ulike arealinngrep har store konsekvenser for naturtyper og leveområder for planter og dyr. Størstedelen av artsmangfoldet må derfor bevares gjennom bevaring av artenes livsmiljø. Der er den kommunale arealplanleggingen et sentralt verktøy, og er et viktig virkemiddel for forvaltningen av naturmangfoldet lokalt og regionalt. Biologisk mangfold omfatter den levende naturen. Der finnes dyr, planter, sopp og mikroorganismer. Naturmangfold omfatter i tillegg den ikke-levende delen av naturen så som landskapsmessig og geologisk mangfold, som ikke i det vesentlige er et resultat av menneskers påvirkning.

Kommunene har en svært viktig rolle i arbeidet med å nå Norges nasjonale miljømål og internasjonale forpliktelser. En god og helhetlig forvaltning av, naturmangfold på land og sjø er avhengig av samarbeid både på tvers av fagmiljø og på tvers av kommune- og fylkesgrenser. Kunnskap om verdifulle naturtypeområder og artsforekomster må legges til grunn for kommunenes arealforvaltning.

Følgende bør da være retningsgivende i planleggingen:

- Sjøområdeplanleggingen må tydeliggjøre at hensynet til regionalt og nasjonalt viktige arter (som rødlistede koraller, uer, blålange og ålegress) og naturtyper er viktig, gjennom bruk av arealformål og hensynssoner for bevaring av naturmiljø.
- Vurderinger knyttet til vern gjennom bruk bør stå sentralt i håndteringen av hensynet til naturmangfoldet i sjøområdeplanleggingen.

Se også: Utredning nr 1 «Naturmangfold»

4.5 Friluftsliv og folkehelse

Nordmørskysten er rik på naturkvaliteter, kulturhistorie og friluftsmuligheter. Kystlandskapet er variert, og overgangen mellom land og hav, med øyer, holmer, fjorder og vikar er viktige friluftsområder. Utøvelse av friluftsliv er dels en viktig kulturbærende aktivitet, og dels en aktivitet der folk flest kan være med og få store helsemessige gevinster av det. Sikring av attraktive friluftsområder kan derfor være en viktig del av folkehelsearbeidet.

Muligheten for å drive et aktivt friluftsliv er for en stor gruppe mennesker et viktig vurderingskriterium i forhold til valg av bosted. Også i reiselivssammenheng er det viktig å kunne tilby gode muligheter for friluftsliv. Som en del av å gjøre kystregionen attraktiv både som bo- og feriested bør kystkommunene sikre attraktive friluftsområder både på land og sjø. Tilgang til friluftsområder av høy kvalitet er viktig for livskvalitet, folkehelse og næringsutvikling. Planområdet kjennetegnes ved spesielt fine naturomgivelser, og blir i varierende grad brukt til ulike former for friluftslivsaktiviteter.

Overordnede målsetninger i planarbeidet med tanke på friluftsliv i sjøområdene er:

- å sikre friluftsområder for dagens og for fremtidige brukere,
- å utvikle og ivareta god tilgang til friluftsområder.

For å oppnå målsettingen om at kysten også i fremtiden skal være et attraktivt friluftsliv- og rekreasjonsområde bør følgende være retningsgivende i forbindelse med å sette av hensynssoner for friluftsliv i planleggingen:

- Rundt mye brukte utfartsområder og badeplasser bør hensynet til friluftslivet prioriteres. Det bør ikke tillates tiltak som forringer områdets friluftslivsmessige kvaliteter.

- Rundt småbåthavner bør hensynet til friluftslivsutøvelse prioriteres. Det bør ikke tillates tiltak som forringer området friluftslivsmessige kvaliteter herunder uhindret ferdsel med båt.
- Rundt etablerte og planlagte hytteområder bør hensynet til friluftslivet prioriteres. Her bør tiltak som forringer området friluftslivsmessige kvaliteter begrenses. I tillegg må korridorer og områder for friluftsliv ivaretas.

Det forventes at planarbeidet styrker faktorer som bidrar positivt til folkehelsen, og at det legges til rette for fysisk aktivitet for hele befolkningen. Barn og unges interesser skal ivaretas, og i de tilfeller der det er interessekonflikter bør barns behov for aktivitetsfremmende arealer veie tyngre enn de hittil har gjort. Det er behov for nyregistreringer av friluftsområdene i planområdet.

4.5.1 Offentlige kilder til kunnskap

4.5.1.1 Statlig sikra friluftsområder

Det er benyttet bl.a. data fra Miljødirektoratets «Statlig sikra friluftsområder», der ca 2400 områder er varig sikret på landsbasis.

Staten medvirker til at kommuner og friluftsråd kan kjøpe eller inngå avtaler om varig eller langvarig bruksrett til viktige friluftslivsområder, slik at de sikres og kan tilrettelegges og brukes til friluftsliv for allmennheten. Eksempel på statlig sikra friluftsområder i Averøy, Kristiansund og Aure:

4.5.1.2 Frida – et register over friluftsområder. – med et eksempel fra Aure.

I områder med «Friluftsliv», registrert under FRIDA kan folk ferdes i naturen. I 1984 startet det offentlige en registrering av friluftsområder i kommunene. FRIDA ligger i dag under Miljødirektoratet. Planstatus for de fleste Frida-registrerte områdene er helvariert, de fleste er LNF-områder, båndlagte områder, friområder og spesialområder. Disse er ikke en del av statlig sikrede friluftsområder.

I GisLink under «Kartlag: Friluftsliv» finner en «Friluftsdatabasen FRIDA for Møre og Romsdal».

Klikk på «verktøylinjen» og på «Vis info om kartlag» og klikk på «Friluftsliv».

4.5.1.3 Friluftsområder VFR01 – i kommunenes arealplaner

I Arealplankartene for kommunene finner vi friluftsområder avsatt sin hensynssoner (H530) med bestemmelsen: I områder satt av til friluftsliv tillates tiltak som kan fremme områdets verdi som friluftsområde. Tiltak som kan forringe friluftsområdet tillates ikke. Følgende arealer/områder er ført opp:

AURE

VFR01 1576 Hauganeset Aursundet
VFR02 1576 Indre Foldfjorden
VFR03 1576 Norheimsundet
VFR04 1576 Sør-Vest Tustna Friluftsområde

EIDE

VFR1 1551 Strandabukta
VFR2 1551 Sperre
VRF3 1551 Vevangvågen
VRF4 1551 Mjølkestølen

GJEMNES

VFR1 Høgsetleira

HALSA

VFR01 1571 Kvalnesvika

KRISTIANSUND

VFR01 1505 Vadsteinvika
VFR02 1505 Møstavågen
VRF03 1505 Folafofen - Endresetholmen
VRF04 1505 Stranda
VFR05 1505 Øygardsskjæret
VFR06 1505 Geilneset
VRF07 1505 Ørnvika
VFF09 1505 Ytre Kirklandet og ytre Skorpa
VFR10 1505 Kolvikbukta - Kvitneset

VRF11 1505 Leira

VRF12 1505 Nør Bolgvågen

VFR13 1505 Storbukta

VFR14 1505 Gjengstøholman

VFR15 1505 Innlandet

SMØLA

VFR01 1573 Korsvollen Edøy

VFR02 1573 Stordyrøya

SUNNDAL

VFR1 Fuglevågen Badestrand I

VFR2 Ålvundfjord Badestrand II Bunaleira

VFR3 Friluftsområde Sunndalsøra

SURNADAL

VFR1 1566 Skrøvset

VFR2 1566 Settemsøran

VFR3 1566 Storvikneset

VFR4 1566 Kvanne

VFR5 1566 Bøfjordholmane

4.6 Universell utforming

Med universell utforming menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene slik at virksomhetens alminnelige funksjon kan benyttes av flest mulig (juridisk definisjon jf. Syseutvalget). Dette hensynet må ivaretas ved at det for eksempel tilrettelegges for tilkomst for alle når det reguleres småbåthavner og småbåtanlegg i sjø.

4.7 Farleder og ferdsel

Sjøareal er generelt et allment åpent ferdselsområde. Ferdselsforbud i sjø fastsettes gjerne ved forskrifter av ulike slag eller av tillatelser som medfører begrensninger eller hindringer for den allmenne ferdselen. Når områder i arealplaner er lagt ut til ferdsel, farleder og/eller havn, skal ferdselen som hovedregel kunne skje uhindret av andre tiltak. Dette er ferdselssystemet (vegsystemet) til sjøs og hele norskekysten er i dag dekket av et nettverk av ulike farledskategorier. Kystverket har hovedansvaret for farledene og farledsstrukturen inkludert navigasjonsinstallasjoner, også i kommunale sjøområder (jf. havne og farvannsloven). Kystverket arbeider med å utrede nye standarder for farledene, som sammen med det gjeldende lovverket kan brukes i saksbehandling og planlegging, men dette er ikke ferdig.

I henhold til den nye havne- og farvannsloven har Kystverket innsigelsesrett på alle typer installasjoner som legges i sjø, som bl.a. oppdrettsanlegg, vind- og bølgekraftanlegg. Dersom et oppdrettsselskap ønsker å søke om etablering i hvit sektor bør ikke søknaden være i strid med gjeldene kommune-arealplan. Kystverket må da avgjøre hva som er sikker seilas i samsvar med sine retningslinjer/sikkerhetsforskrifter for sikker seilas.

Det står sentralt i arealarbeidet å sikre tilstrekkelig areal til oppdrettsnæringen. Det er derfor viktig at det i arbeidet med nye standarder for farledene jobbes for både å styrke sikkerheten og forbedre fremkommeligheten for skipstrafikken og samtidig finne gode løsninger som ivaretar annen bruk av sjøarealene.

Det er flere tusen fyr, fyrlykter, navigasjonslys, stenger, varder, flytestaker med mer langs norskekysten. De fleste fyrlyktene har sektorbelysning: hvit, grønn, rød og uten (svart) for å skille

områder fra hverandre og med sektoroverganger under seilas. Normalt skal hvit sektor være fri for hindringer innenfor rekkevidden den er planlagt for. Sektorer som har fargene rød eller grønn, benyttes oftest over det farvannet som har minst trafikk og som er ”urent farvann” eller ”urent for enkelte farkoster”, men er stedvis også benyttet som seilingssektorer. Lysstyrken for de enkelte sektorlyktene er ulik og medvirker også til hvor langt den enkelte normalt skal kunne benyttes. Det er altså ikke bare hvite sektorer som er ferdselsareal.

Se også Utredning nr. 5, 6 og 7 Samferdsel.

4.8 Småbåthavner

Tidlig i denne planprosessen ble det avgjort i arbeidsgruppen at planlegging av nye og reguleringer av eksisterende småbåthavner ikke skal være en del av vårt mandat. Vi har derfor nøyd oss med å registrere de småbåthavnene som finnes i området, noe som går frem av plankartene og arealformålene i hver kommune.

Godt tilrettelagte småbåt- og turismeanlegg kan fungere som møteplasser, og være positive for etablering av gode nærmiljø både i bolig- og hytteområder. Service og utleie av båtplasser kan også være et grunnlag for nye arbeidsplasser, og slik være et bidrag til lokal næringsutvikling. Det finnes ingen generell definisjon av hvilke kjennetegn en småbåthavn bør ha for faktisk å kunne karakteriseres som en småbåthavn. I Sør-Trøndelags sjøområdeplan kalt ”Kysten er klar” laget de følgende definisjon: «Et område i og ved sjøen, hvor infrastruktur, adkomst og organisering legger til rette for fast og sikker fortøyning av båter, når disse ikke er i bruk.»

Det er betydelige miljøutfordringer knyttet til etablering, utvidelse og drift av småbåthavner, og det anbefales derfor å legge til rette for miljømessig forsvarlig håndtering av miljøskadelige stoffer som brukes i forbindelse med eksempelvis båtpuss.

4.9 Fiske

4.9.1 Marine fiskeslag og andre marine levende ressurser

Nordmøre har flere sterke kystfiskemiljø i ytterkommunene: Averøy, Kristiansund, Aure og Smøla. Flåten karakteriseres ved store havfiskefartøyer og en større gruppe med små fartøy som stort sett er avhengig av å fiske i kystnære farvann. Det fiskes etter mange arter og båtene er avhengige av mottaksbedrifter som ofte fungerer som viktige hjørnesteinsbedrifter i sine lokalsamfunn.

Fiskernes arealbehov omfatter i utgangspunktet hele kysten. Fiskerne er avhengige av å kunne følge fiskebestandene, og bruker kystarealene på en relativ mobil, fleksibel og tidsavgrenset måte. Fiskens vandringsmønster kan også endres over tid, og derfor er fiskernes arealbehov i kystsonen vanskelig å kart- og tidfeste. Ikke desto mindre er allerede kartlagte fiskeplasser både for aktive og passive redskaper viktige å ta hensyn til i kystsoneplanleggingen, se Fiskeridirektoratets Kartløsninger.

Når kystarealet blir benyttet til andre formål enn fiske, kan det innebære en reduksjon i fiskernes bruksområder og anledning til å utøve fiske. Konflikter om sjøarealer mellom fiskeriinteresser og oppdrett kan forekomme. Konkrete arealbrukskonflikter knytter seg gjerne til arealbruk i sjø som utelukker andre aktiviteter. Å sikre gyte- og oppvekstområder samt låsettingsplasser bør derfor stå sentralt i sjøarealplanleggingen.

Følgende bør være retningsgivende i planleggingen for å ta hensyn til fiskeriene:

- I gyte- og oppvekstområder samt på kaste- og låssettingsplasser bør tiltak som kan være i konflikt med fiskeriinteressene eller forringe områdenes fiskerimessige kvaliteter ikke tillates.
- Akvakultur og uttak av masser fra havbunnen tillates ikke i gyte- og oppvekstområder.
- Fiskeriinteressene bør prioriteres høyt i vurdering av akvakultur og uttak av masser fra havbunnen i fiskeområder.

4.9.2 Sjøfiske etter villaks med kilenøter

I 2014 i Møre og Romsdal ble det rapportert i 8.523 kg laks fra sjølaksefisket fordelt på 71 sjølaksefiskere og 82 kilenøter. Elvefisket var samme år på 20.106 kg, og av dette ble 1.879 kg satt tilbake igjen.

Dette temaet er noe nærmere omtalt i Utredning nr. 12 Fiske.

4.10 Akvakultur og hensynet til villaks og sjørret

For akvakulturnæringa er sjøareal en avgjørende faktor med dagens produksjonsmåte. Nordmøre har optimale forhold for produksjon av laks, og tilgang på gode lokaliteter er en forutsetning for videre utvikling av næringen. Ny kunnskap, ny teknologi kombinert med stadig større selskap og nye krav til sjukdomsbekjempelse har bidratt og bidrar stadig til at det tas i bruk nye, større og mer eksponerte lokaliteter. De siste ti årene har det skjedd store endringer i lokaliseringen av anleggene. Lokalitetene er flyttet fra områder nært opp til land til i fjordene til mer eksponerte lokaliteter i åpnere farvann. Lokalitetene blir større og færre, det var 1806 lokaliteter i år 2000, mens tilsvarende tall var 996 i år 2010. Det forventes at denne trenden vil fortsette.

Arbeidet med smittesoner vil bli videreført (jf. forslaget til Ekspertutvalget for effektiv og bærekraftig arealbruk i havbruksnæringen (2011) om opprettelse av soner og branngater). En dreining fra lokalitetsforvaltning til område/soneforvaltning, der en sone kanskje berører flere kommuner, vil kunne føre til nye utfordringer for kommunenes arealplanlegging og tilrettelegging for næringsvirksomhet i sjøen.

Både indre del av Tingvollfjorden/Sunndalsfjorden og Halsafjorden er nasjonale laksefjorder, og Nordmøre fremstår i dag som et viktig område for villaks og sjørret i Norge. Formålet med nasjonale laksevassdrag og laksefjorder er å gi et utvalg av de viktigste laksebestandene i Norge en særlig beskyttelse mot skadelige inngrep og aktiviteter i vassdragene, og mot parasitter og sykdom overført fra oppdrettsvirksomhet, mot annen forurensning og munningsinngrep i de nærliggende fjord- og kystområdene. I de nasjonale laksevassdragene er det ikke tillatt med nye tiltak og aktiviteter som kan skade villaksen. I laksefjordene skal det ikke etableres ytterligere matfiskoppdrett for laksefisk, og eksisterende virksomhet skal underlegges særskilte regler for rømmingssikring og helsekontroll. Større inngrep i munningsområdene og virksomhet med risiko for alvorlig forurensning er heller ikke tillatt.

Rømming av og forurensning fra oppdrett av laks/sjørret er ofte omtalte problemstillinger i forbindelse med villaks og vill sjørret.

Temaene er omtalt i Utredningene nr. 8 og 9 forurensning og støy og 10 og 11 Akvakultur og nr. 13, 14 og 15 Villaks og vill sjørret.

4.11 Nasjonale laksefjorder: Sunndalsfjorden og Halsafjorden

I Norge har vi 52 nasjonale laksevassdrag og 29 nasjonale laksefjorder. Kilde: Miljostatus.no.

På Nordmøre har vi:

- Nasjonal laksevassdrag «**Driva**» og Nasjonal laksefjord Sunndalsfjorden (indre del av Sunndals-/Tingvollfjorden).
- Nasjonal laksevassdrag «**Surna**» og Nasjonal laksefjord indre del av Halsafjorden (Breifjorden, Meisingsetvågen, Ålvundfjord, Todalsfjorden, Stangvikfjorden Surnadalsfjorden og Bæverfjorden/Hamnesfjorden) med elvene: Bøvra, Søya og Toåa.

Villaksen er en viktig art nasjonalt og internasjonalt, og representerer i tillegg en verdi som en genetisk ”pool” for oppdrett av laks. Dette gjør at Norge har et særlig ansvar for å bevare den ville atlantiske laksen samt den vill sjørreten. Det er sentralt at alle tiltak som vil påvirke villaks og sjørret negativt minimeres. Her er det særlig viktig at den videre utvikling av oppdrettsnæringen må skje på en måte som gjør at den ikke er en trussel for villaks eller sjørret, blant annet med hensyn til lakselus og rømming.

For å oppnå målsettingen om tilstrekkelig areal til oppdrettsnæringen innen en bærekraftig ramme, bør følgende være retningsgivende i planleggingen:

- Områder der det ikke er avdekket større interessekonflikter av nasjonal eller regional karakter bør legges ut som flerbruksområder inklusive akvakultur. Dette med unntak av områder som er avsatt som hensynssoner for naturmiljø og friluftsliv, der lokale hensyn bør vurderes nøye.
- Det fokuseres generelt på å avsette så store flerbruksområder inklusive akvakultur at område-/soneforvaltning kan gjennomføres. Den videre utviklingen av oppdrettsnæringen må skje på en måte som gjør at den ikke er en trussel for villaks eller sjørret, blant annet med hensyn til lakselus og rømming.

4.12 Havner

Oversikt over havner er gitt i Utredning nr 17 og 18 «Annen sjøbasert næring og infrastruktur».

4.13 Samfunnssikkerhet

Det skal legges vekt på å fremme samfunnssikkerhet ved å forebygge risiko for tap av liv og helse, miljøverdier, materielle verdier mv. Særlig vurderinger knyttet til naturfarer står sentralt å innarbeide i sjøområdeplanleggingen. Klimaendringene, der prognosen om at det vil bli: «Varmere, villere og våtere» setter økte krav til forebyggende arbeid og behovet for å gjøre klimatilpasninger. I tillegg til økt fare for ras og flom, vil særlig havnivåstigning være forhold som kommunene i økende grad må tas hensyn til. I arealplanlegging bør kommunene styre ny utbygging og infrastruktur til områder som er mindre utsatt for havnivåstigning, stormflo og bølgepåvirkning. Se også utredning nr. 19.

For å oppnå målsettingen om at planleggingen skal fremme samfunnssikkerhet ved å forebygge risiko for tap av liv og helse, miljøverdier, materielle verdier mv. bør følgende være retningsgivende i planleggingen:

- En bør unngå å bygge seg til økt sårbarhet.
- Sikkerhetskravene i TEK 10 anbefales lagt til grunn når det vurderes om sikringstiltak bør gjennomføres. Forskrift om tekniske krav til byggverk (Byggteknisk forskrift (Tek10)).

4.14 Kulturminner

Automatisk fredede kulturminner: Kystsonen på Nordmøre har spor etter mennesker fra 10.000 år tilbake og frem til vår tid. Opp gjennom tiden har kystsonen vært et viktig område for aktiviteter. Å sikre sentrale og representative kulturminner og kulturmiljøer i sjø er viktig. Dette har verdi både i forhold til kulturminnevernet, men også i forhold til å gjøre kysten attraktiv som rekreasjonsområde. Kulturminner /kulturlandskap av regional eller nasjonal verdi bør hensyntas i sjøområdeplanleggingen. Dette er vist i «Utredning nr. 3 og 4 kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap».

Se også: Utredning nr. 3 og 4 «kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap».

I Konsekvensanalysene er det vist at det finnes flere Automatisk Fredede kulturminner både i sjø og på land og det er viktig å presisere at Møre og Romsdal fylkeskommune (kulturminnemyndigheten) skal kontaktes dersom inngrep vil påvirke kulturminnene (kulturminneloven §8, jf. §3).

På same måte som for marine kulturminne, presiserer vi at forholdet til kulturminneloven på land ikke kan avklares endelig før det kommer til regulering eller konkrete byggesaker.

Følgende automatisk freda kulturminner er tegnet inn i plankartet med hensynssone:

- Bergkunstfeltet på Honnhammar og Hinna i Tingvoll kommune
- Nausttuft på Ørjavika i Eide kommune
- Kystrøysene på Kuløy i Smøla kommune

Nyere tids kulturminner:

- Kvitholmen fyr, Eide: Det er opprettet en Hensynsone H570_01 rundt arealet.
- Kvalvåg Sjøhusmiljø, Gjemnes: Oppdrettsareal VKA 07 1557 Silstadholmen er trukket bort fra området. Det er opprettet en Hensynsone H570_02 rundt arealet.
- Otnesområdet i Halså, eksisterende reguleringsplan H910_12.
- Otnesbukta, verneverdig bygningsmiljø – vernestatus i egen reguleringsplan fra 1994 – Planid: 19940001. Otnesbukta ligger langt fra lokaliteten VKA 06 1571 Fætten.
- Kvalvik fort, Kristiansund: Det er opprettet detaljeringssone H910-19 «Gyltneset friområde mm.» og hensynsone H530-08 «Friluftsområde Gjengstø/Åneset» rundt arealet som også ivaretar kulturminneverninteressene.
- Flatøya, Kristiansund: Det er opprettet hensynsone H530-04 «Friluftsområde Møst» rundt arealet som også ivaretar kulturminneverninteressene.
- Onsøyholmen, Gjemnes: Omtalt i KU: for Areal 15 Oppdrettslokalitet: VKA15 1557
Onsøyholmen, Gjemnes

5 Planforslaget

5.1 Overordnet tilnærming og prinsipielle valg

Dette planforslaget er kunnskapsbasert og Arbeidsgruppen har i tillegg til offentlige databaser og skriftlige kilder søkt kunnskap gjennom å trekke inn en rekke ressurspersoner som har bidratt med forelesninger på de 24 møtene.

I kommunene pågår kontinuerlig planarbeid som også kan påvirke sjøområdene. Sjøområdeplana kan ikke ta stilling til alle pågående planer, men det forutsettes at det i reguleringsplanprosessene utarbeides KU-er der også hensynet til naturmangfold, fiske, friluftsliv, ferdsel, akvakultur mv. blir vurdert og ivarettatt etter intensjonene i sjøområdeplana. Det ble tidlig klargjort at en ikke skulle gå i detaljer mht endringer og nyetablering av småbåthavner, det er 110 slike i planområdet. Vi skulle ha fokus på de noe større linjene. Av større pågående planer med konfliktpotensiale nevnes privat reguleringsplan for Bergmesteren Raudsand AS i Nesset kommune der det blant annet legges til rette for etablering av nasjonalt deponi for uorganisk farlig avfall. Planoppstart var varslet 14.03.2016, og pågående konsekvensutredninger må avklare forholdet til øvrige interesser i sjøarealene.

INTERKOMMUNAL KOMMUNEDELPLAN FOR SJØOMRÅDENE PÅ NORDMØRE

De kommunene som har langsgående VKA soner (flerbrukssone) langs land fortsetter med det, mens de kommunene som har VKA i mindre avgrensede områder («frimerke-prinsippet») de fortsetter med det. Det er avsatt endel ny slike områder i sistnevnte kommuner.

I arbeidet med sjøområdeplanen: plankartet, areal-, hensyns- og bestemmelsessoner har vi valgt å gjøre arbeidet så «enkelt» som mulig, men samtidig adekvat mht hva som skal vises i plankartene. Vi prioriterer oversikt og tydelighet fremfor en komplisert plan.

Arbeidsgruppen kom også frem til at oppdrettslokalitetene, både de eksisterende og potensielle nye områder må vises i plankartet inkludert arealer for fortøyninger/ankere. I dag kan et stort matfiskanlegg for laks ha et areal på over 2000 mål, noe som er større enn arealet rundt Kvernberget flyplass. De eksisterende oppdrettslokalitetene har dessuten fått en 100 m areal utenfor ankerene i tillegg, noe som gir dem fleksibilitet til å snu/endre anlegget ved behov. Hensynsonen rundt anlegget er H190 og arealet er en VKA-sone.

5 kommuner: Sunndal, Surnadal, Gjemnes, Nesset og Tingvoll oppfordres til å vedta at det blir ingen nyetablering av oppdrett av laks, ørret og regnbueørret (anadrome arter) i Tingvollfjorden innenfor Tingvollvågen eller i Halsafjorden innenfor Fløystadneset i Tingvoll. Oppdrett av andre arter er tillatt. Eksisterende akvakulturanlegg i disse to områdene skal fortsatt driftes i henhold til gitte tillatelser. Dersom en driften på en lokalitet avvikes i et av disse to nevnte områdene, skal det ikke skal settes i gang ny aktivitet ved lokaliteten med laks, ørret og regnbueørret. Halså kommune har avklart at de ikke vil vedta en slik begrensning for oppdrettsnæringen og grensen er derfor trukket innover fjorden til Surnadalsgrensen på Halsasiden av fjorden.

5.2 Plankart, arealformål og hensynssoner

Arealkart og Arealformål og Hensynssoner er gitt i vedleggene. Tabellene over Arealformålene og Hensynssoner gir, sammen med plankartet, en god oversikt over alle formål i sjøområdeplanen.

Plankartet for kommunene med tilhørende bestemmelser er et juridisk bindende dokument, hjemlet i Plan- og bygningsloven (PBL) § 1-2. Planen fastsetter fremtidig arealbruk og er bindende for nye tiltak eller utvidelse av eksisterende tiltak innenfor planområdet. jfr. PBL § 11-6. Planen gjelder på vannflaten, i vannsøylen og på sjøbunnen. Plangrensen mot land går ved midlere høyvann og er definert ved "generalisert felles kystkontur" som er en kystkontur utarbeidet av Kartverket i 2008-2011. Nyeste tegneregler er benyttet i dette planforslaget.

I denne planen er det benyttet følgende bokstavkode:

- V: sosikode 6001 «Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone», for alle områder der det ikke tillates akvakultur.
- VKA: sosikode 6800 «Kombinerte formål i sjø og vassdrag med eller uten tilhørende strandsone», der det tillates akvakultur.

5.3 Fremstilling av arealer rundt akvakulturanlegg – prosess og løsning

I arbeidsgruppen har vi hatt en gjennomgående debatt rundt fremstilling av soner rundt akvakulturanlegg, slik at disse kan fremstilles på en måte som:

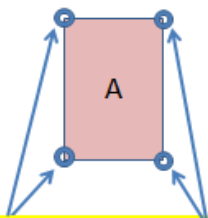
1. Viser akvakulturanlegget
2. Viser fortøyningssonen for anlegget, det vil si hvor fortøyningstau og ankere er plassert
3. Viser et område som tillater at akvakulturanlegget kan dreies dersom sjøstrøm og vind tilsier at anlegget bør dreies.
4. At visningene følger de lover og regler som omhandler slike strukturer i sjø.

Vi har gått flere runder med diskusjoner for å finne frem til den mest hensiktsmessige fremstillingsmåten og det er tatt kontakt med en rekke offentlige institusjoner, fylkesadministrasjon, kommuner og andre kartkyndige. Vi viser litt til prosessen her.

5.3.1 Prosessen

Først diskuterte vi å lage en figur der en-bruks akvakultur er vist i rosa, slik

A = Akvakulturområde. Med ferdsel 20 m og fiske 100 utenfor A-området.

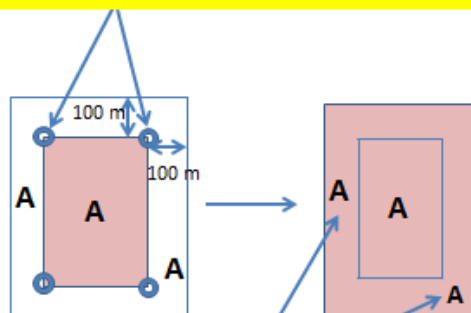

Viser Fiskeridirektoratets data – der anleggets flytende strukturer er innenfor de fire sirklene (flytende ytterpunkter).

5.3.2 Sone for en-bruks akvakultur

Vi kan velge å vise akvakultur (A) inntil 100 m utenfor sirklene slik at anlegget kan dreies innenfor det nye arealet. Dette er sterkt etterspurt av selskapene og ville bidra til forenkling. Dette valgte vi å ikke ta med.

Viser Fiskeridirektoratets Plassering av ytterpunkter av flyende strukturer:

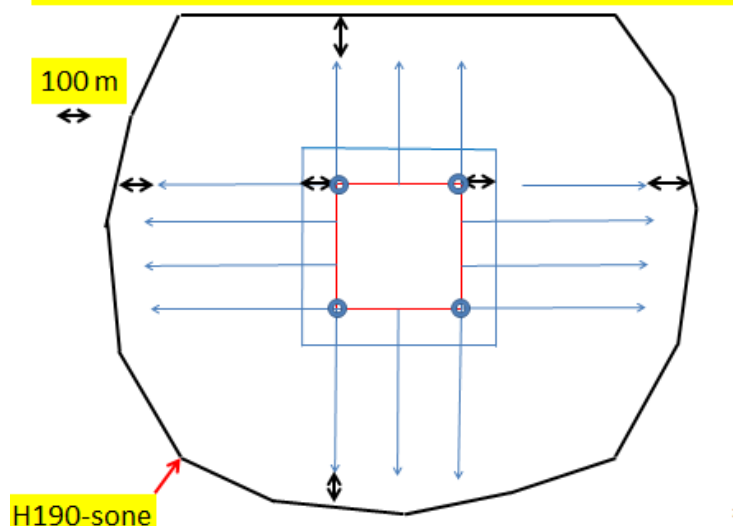

Slik: med fremtidig A rundt:

5.3.3 Fortøyningssone rundt akvakulturanlegg

Vi diskuterte også å legge en ankringssone rundt akvakulturanlegget. I figuren under er de flytende strukturene vist innenfor en rød firkant, fortøyningene og ankere er vist med blå piler, og vi ville legge en H190-sone ut til 100 meter sone utenfor ankerene som gir mulighet for fleksibilitet ved dreining av anlegget.

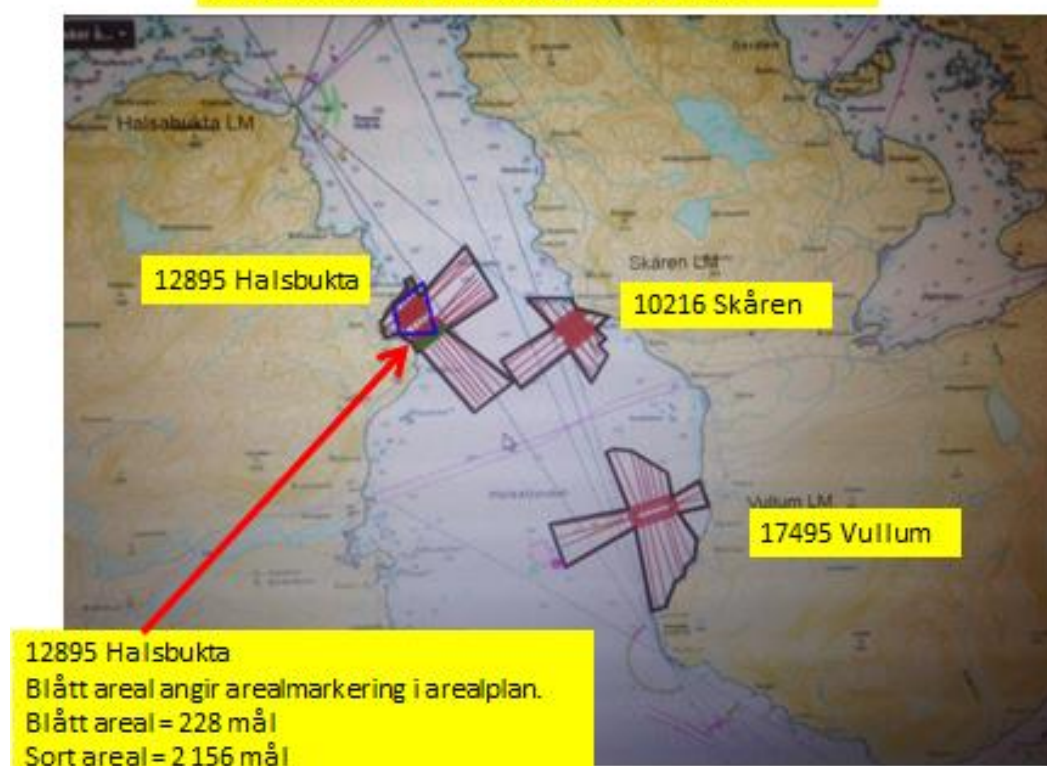
Forslag til standardiserte soner rundt oppdrettsanlegg:

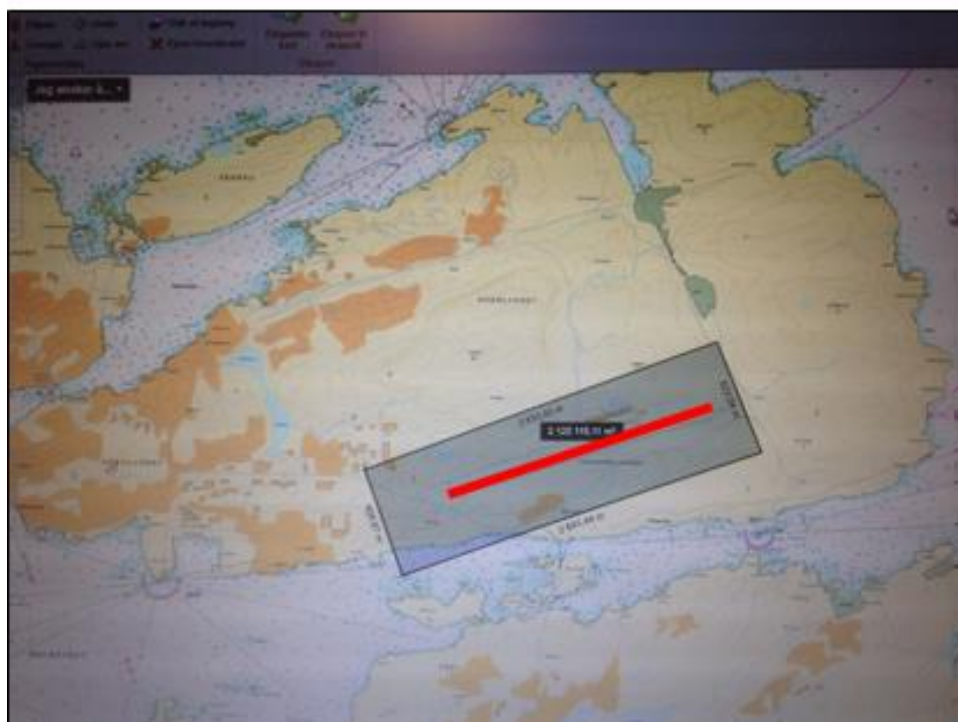
5.3.4 Faktisk arealbruk for akvakulturanlegg

Vi har sett at et akvakulturanlegg inkludert fortøyningssone opptar betydelige arealer, her vist ved lokaliteten 12895 Halsbukta i Halsafjorden på Nordmøre. Dersom vi inkluderer overflatestrukturene så dekker anlegget 220 dekar (mål), og inkludert fortøyningene dekker dette 2156 dekar. Se for øvrig tilsvarende areal på 2200 dekar i figuren under rundt flyplassen Kvernberget i Kristiansund. En kan fiske inntil 100 m fra overflatestrukturene, men kan ikke fiske med f.eks. reketrål.

Areal: utstrekning for 3 anlegg i Halsafjorden.

2 120 mål tegnet inn rundt Kvernberget flyplass, Kristiansund.

5.3.5 Hvordan vise akvakultur i kommunenes arealplankart

Arbeidsgruppa ønsket å vise det faktiske arealet som en akvakulturlokalitet dekker.

Eksempel fra Aure kommune, Nummereringsmetode og visning av areal:

Dette kan illustreres ved akvakulturlokaliteten **Segelråa: H190-02 VKA 8/01 Segelråa** ved Tustna i Aure kommune. Her vises fortøyningene og ankere (+) sine utstrekninger.

Lokaliteten (vist i figuren under ved sort skråstilt skravur), ved Tustna i Aure kommune. Det er laget en Hensynsone H-190 som viser anleggets og fortøyningenes utstrekning + 100 meter. I plankartet for Aure kommune er akvakulturlokalitetene nummerert fortløpende H190-xx i Aure kommune, i dette tilfellet H190-02.

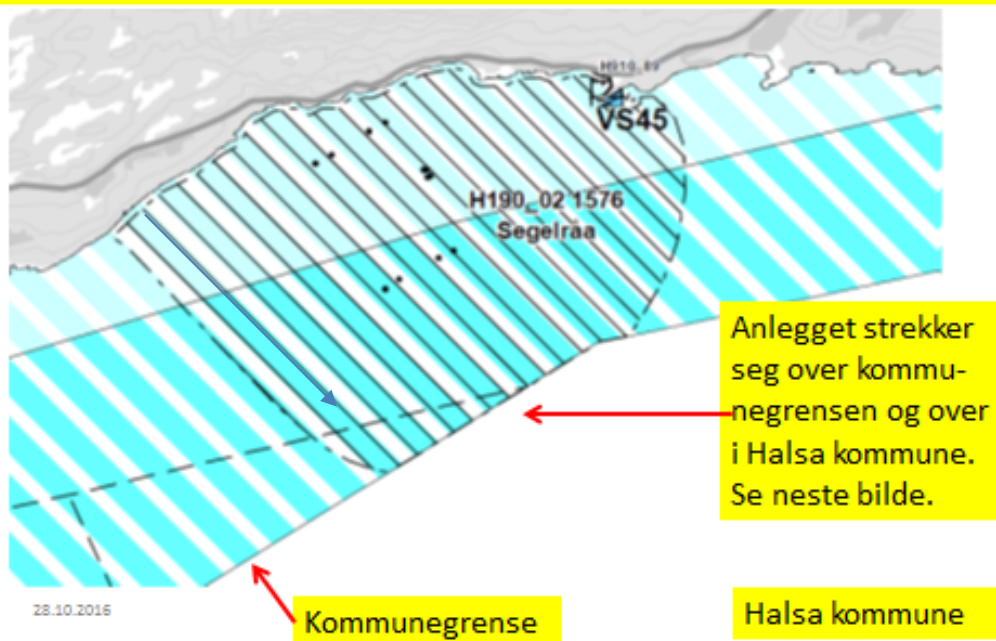
Lokaliteten Segelråa ligger i et flerbruksområde, inkludert akvakultur: «VKA 8 1576 Korsnesfjorden» som også dekker VKA 01, som var avmerket på det tidligere plankartet for Aure kommune.

VKA 8 1576 Korsnesfjorden

Lokaliteten Segelråa får derfor nummereringen etter Hensynsonen H190-02, og VKA 08 og blir:
H190-02 VKA 8/01 Segelråa

Denne nummererings-måten er benyttet i samtlige Konsekvensanalyser (KU).

Akvakulturanlegget **H190-02 VKA 8/01 Segelråa** ved Tustna i Aure kommune. Det er lagt en sone på hensynsone (H-190) ut til 100 meter utenfor ankerene.

Eksempel fra Halså kommune:

Akvakulturlokaliteten Segelråa i Aure strekker seg over kommunegrensen:

Akvakulturlokalitetens forankringer strekker seg inn i nabokommunen Halså (se neste figur), og dette er vist i arealplankartet for Halså kommune. Det er laget en Hensynsone H-190-20 som viser fortøyningenes utstrekning + 100 meter i Halså. Akvakulturlokalitetene er nummerert fortløpende H190-nr i Halså kommune, i dette tilfellet H190-20.

Lokaliteten Segelråa ligger i et flerbruksområde VKA som er opprettet Halså kommune for å ivareta lokaliteten med hensyn til akvakultur (NFFFA):

VKA 12

I Halså kommune får lokaliteten Segelråa nummereringen etter Hensynsonen H190-20, og VKA 12 og blir:

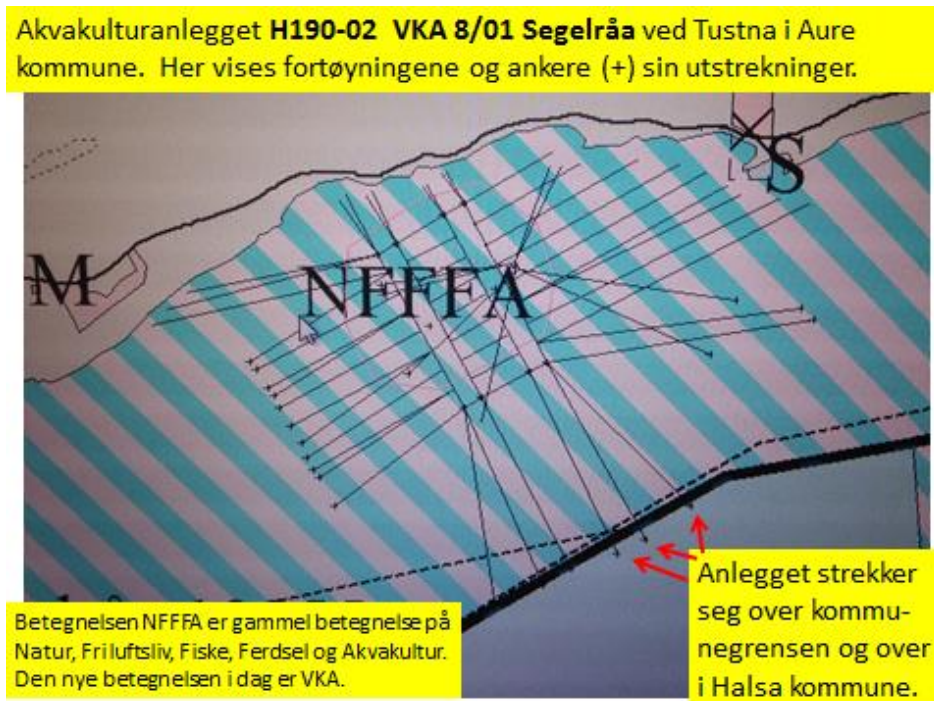
H190-20 VKA 12 Del av Segelråa

og dette er vist i arealplankartet for Halså kommune (neste figur).

Fortøyninger og ankere vises ikke i arealplanene:

Fortøyningstau og ankerenes plasseringer er imidlertid vist i figuren under, og plasseringene er basert på data fra Fiskeridirektoratet og Møre og Romsdal Fylkeskommune. Hensynsonene H190 er basert på disse utstrekningene av fortøyningstau og ankere.

5.3.6 Bakgrunn for arealplankartløsningen

Vi finner at:

INTERKOMMUNAL KOMMUNEDELPLAN FOR SJØOMRÅDENE PÅ NORDMØRE

- Vi velger å ikke vise et en-bruk areal: Akvakultur i rosa farge. Akvakulturlokaliteten Segelråa og alle akvakulturlokalitetene i de 11 kommunene ligger i et flerbruksområde VKA som inkluderer akvakultur.
- Vi legger en hensynsone (sikkerhetssone) H190 rundt akvakulturlokalitetene som viser hvor anlegget med fortøyninger og ankere er plassert, + en sone på 100 m utenfor disse.
- Vi har markert lokalitetenes flytende ytterpunkter med sorte sirkler, disse er hentet fra Fiskeridirektoratets kartløsninger. Oppdretter har tillatelse til drift av dette anlegget.
- H190 sonen dekker oppdretters behov for eventuelle dreininger av anlegget.
- Det kan drives fiske inntil 100 m fra overflateanleggets flytende ytterpunkter, men H190-sonen viser f.eks. at et bunnredskap som reketrål ikke bør settes innenfor H190-sonen på grunn av faren for kollisjon med ankere og fortøyninger.
- Mudring, kabellegging og annet som kan forårsake skade på fortøyninger må ikke foregå innenfor H190-sonen.
- Kystverket: Den flytende delen av akvakulturlokaliteten skal ikke ligge i farleden, det sørger Kystverket for ved behandling av konsesjonssøknaden. Oppdretter sørger for at fortøyingstau ligger dypere enn 20 m i den delen som ligger i farleden.
- Installasjoner på akvakulturanlegg skal ikke komme nærmere land enn 50 meter, og bunnfester skal ned på minst 10 meters dyp, slik at det blir fri ferdsel for småbåter langs land.
- Fiskeridirektoratet og Møre og Romsdal Fylkeskommune ivaretar fiskerier og andre forhold i konsesjonssøknaden.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal ivaretar sine forhold i forbindelse med konsesjonssøknaden.
- Mattilsynet ivaretar sine forhold i forbindelse med konsesjonssøknaden.

Vi finner at kommunene har ivaretatt akvakultur i sine arealplankart ved å vise akvakulturanlegg på denne måten: ved bruk av VKA og H190-sone. Den flytende delen av et akvakulturanlegg må nødvendigvis ligge omtrent i midten av eller ved land i H-190-sonen dersom oppdretter skal få plass til fortøyingene i denne sonen. VKA sonen ivaretar akvakultur i H-190-sonen. Alle flerbruks VKA-soner i de 11 kommunene er inkludert akvakultur.

6 Konsekvenser av planforslaget

6.1 Sammendrag av konsekvensene

Konsekvensutredningene danner grunnlaget for vurderingen av om en foreslått lokalitet eller endring er egnet til formålet. Fargekoder brukt i KU-en har følgende betydning:

1 VURDERINGSSKALA FOR KU	
Betydning	
Grønn	= Positivt
Lysgrønn	= Ingen negative konsekvenser
Gul	= Noe negative konsekvenser
Fiolett	= Kan medføre stor skade
Rød	= Store negative konsekvenser

Det er laget 127 Konsekvensanalyser i forbindelse med dette prosjektet. Det er benyttet offentlige databaser som grunnlag for vurderingene: Se utredningene i vedlegg 12.1 til 12.3. Det er en god sammenheng mellom tillatte formål i plankartet og iverksatte tiltak. Fremtidige tiltak vil kunne håndteres på en bærekraftig måte.

Antallet av ulike formål og hensynssoner avsatt innenfor plana:

INTERKOMMUNAL KOMMUNEDELPLAN FOR SJØOMRÅDENE PÅ NORDMØRE

Småbåthavner = 115

Oppdrettsanlegg H190... = 56 (70 inklusive arealdeler som går over i andre kommuner)

Havner = 52

Kaste og låssettingsarealer = 83

Aktive redskapsarealer = 19

Gytefelter = 33

Koraller = 16

Ålegress = 8

6.2 Virkninger for fiske

Flere steder i Planområdet er det fiskefelter midtfjords (ofte reketrålfelter) og langs land (garn felt og line), og det finnes akvakulturlokaliteter som har fortøyninger og ankere som er lagt inn i fiskefeltene, noe som var gjort i en periode da det ikke var krav til KU ved lokalitetsvalg. Det hevdes at det har vært et godt samarbeid mellom fiskere og oppdrettsinteressenter med hensyn til valg av fortøyningsområde. Dersom en ny oppdrettslokalitet skal legges ut i dag, må det samarbeides mellom fiskeri og oppdrett for å finne det mest optimale fortøyningsarealet/fiskeriområdet.

Følgende 18 fiskefelter er avsatt i havområdene utenfor Averøya, Kristiansund, og Smøla, der akvakultur ikke er tillatt.

Kristiansund	V04	V05	V06	V07	V08	V09					
Smøla	V01	V02	V03	V05	V06	V07	V08	V12	V13	V14	V15
Averøy	V17										

6.3 Virkninger for vill laksefisk

Det to nasjonale lakseelver i området: Driva i Sunndalen og Surna i Surnadalen. Det er to nasjonale laksefjorder: for Driva indre del av Sunndals-Tingvollfjorden og for Surna indre del av Halsafjorden. Lakselus er et konkret problem for villaks og oppdrettslaks bidrar til påslag av lus. Rømminger av laks er blitt betydelig redusert over de siste 15 år, men oppdrettslaks bidrar til kryssing med villaks i elvene - og det er negativt for villaksbestandene. Av hensyn til villfisken er det for de to fjordene Halsafjorden og Tingvollfjorden lagt følgende bestemmelse til:

Det tillates ingen nyetablering av oppdrett av laks, ørret og regnbueørret (anadrome arter) i Tingvollfjorden innenfor en rett linje mellom Saltbunesskjæret i Tingvollvågen, Tingvoll kommune og Knivskjeneset i Angvika, Gjemnes kommune. Oppdrett av andre arter er tillatt.

Det tillates ingen nyetablering av oppdrett av laks, ørret og regnbueørret (anadrome arter) i Halsafjorden innenfor en rett linje fra Fløystadneset i Tingvoll kommune til kommunegrensen mellom Halså og Tingvoll, normalt (90 grader) på kommunegrensen. Videre følger avgrensingen kommunegrensen mellom Tingvoll og Halså sørover fram til kommunegrensen mellom Halså kommune og Surnadal kommune hvor denne følges til land på nordsiden av Halsafjorden. Oppdrett av andre arter er tillatt.

Dersom konsesjonen for oppdrett på en lokalitet opphører i et av disse to nevnte områdene, skal det ikke settes i gang ny aktivitet ved lokaliteten med laks, ørret og regnbueørret.

6.4 Virkninger for akvakultur/oppdrett

Det samlede arealet tilgjengelig for oppdrett i de 11 kommunene er på 374 kvadratkilometer i nåværende plan. I den foreslåtte plan er dette økt nesten **4 ganger** til 1 513 kvadratkilometer. Dette skyldes i hovedsak at **Eide, Kristiansund og Smøla** vil tillate oppdrett i ytre havområder av kommunene i de nye planene. **Averøy** har åpning for oppdrett i nåværende plan, og i den fremtidige planen tas hele arealet ut til 1 nautisk mil ut fra grunnlinjen inn som kommunens sjøareal. Samtidig blir 4 stk. arealer i ytre del av kommunens øyer foreslått omregulert fra muligheter for oppdrett til å utelate det, og areal tilgjengelig for oppdrett er dermed tilnærmet likt. **Neset** utvider arealet til oppdrett med plass til en ny lokalitet. Arealet fordeler seg slik på de ulike kommunene:

Alle 11 kommuner har innført en hensynsone (H190_xx) for fortøyninger og ankere rundt de flytende strukturene ved lokalitetene. Dette krever betydelig plass, og i den fremtidige planen er alle lokalitetene vist slik. **Tingvoll** og **Halsa** har økning i arealet til oppdrett på grunn av arealer til fortøyninger, men i Halsa er det rom for økninger i antall lokaliteter. Sunndal utvider arealer til oppdrett, mens Surnadal begrenser arealet. **Aure** har store areal tilgjengelig for oppdrett, og det er særlig arealer til fortøyninger som fører til økning i oppdrettspotensielt areal. I **Gjemnes** legges det både til rette for fortøyninger og nye og større arealer legges ut til oppdrett. Det er ikke lagt til rette for oppdrett der arealene kolliderer med koraller og gytefelter for rødlistede arter som uer og blålange. Arealet fordeler seg slik kommunevis, i samsvar med plankart revidert 9.11.2017:

Sjøområdeplan Nordmøre			
Areal til akvakultur, dekar			
Kommune	Eksisterende planer, flerbruk m/oppdrett	Sum areal ny plan, VKA (sosi 6800)	Nytt areal, VKA (sosi 6800)
Kristiansund	3 175	197 786	194 612
Neset	-	3 604	3 604
Eide	8 613	100 673	92 060
Averøy	235 526	235 756	230
Gjemnes	-	26 152	26 152
Tingvoll	2 312	18 022	15 710
Sunndal	1 609	7 679	6 070
Surnadal	28 904	29 018	114
Halsa	56 034	57 088	1 054
Smøla	-	775 655	775 655
Aure	38 422	62 272	23 850
Sum	374 595	1 513 706	1 139 111

6.5 Virkninger for Naturmangfoldet

Det er ikke avsatt areal til oppdrett som er vesentlig i konflikt med naturmangfold. Gyte- og oppvekstområder for rødlistede arter er ivaretatt. Det er lagt inn 33 gytefelter for fisk, de fleste av disse er for rødlistede arter som uer og blålange, samt torsk. Videre er det avsatt 8 hensynssoner for ålegressenger og 16 for koraller. En samlet plan for sjøområdene på Nordmøre bidrar til en mer helhetlig forvaltning av naturverdiene i området.

6.6 Virkninger for folkehelse – rekreasjon

Arealet til oppdrett er økt vesentlig, men i hovedsak er dette under overflaten og ikke til vesentlig hinder for friluftsliv. Det skal avsettes plass langs land der det skal være mulig å ferdes med småbåt.

6.7 Virkninger for ferdsel på sjø

Farleder er ivaretatt. Overflatekonstruksjoner er ikke i konflikt med farleder.

6.8 Sammendrag av ROS-analyser

Hovedvurderingen av alle ROS-analyser i denne planen viser:

Inne i fjordene:

- Lav fare for jord- eller snøskred.
- Lav til moderat bølgehøyde.
- Svak til sterk sjøstrøm og ingen av disse vil forårsake større skade. Mindre skader kan forekomme.

I de ytre strøkene av Eide, Averøy, Kristiansund, Aure og Smøla forekommer det:

- Svært høy bølgehøyde.
- Orkan forekommer noe som kan føre til større ødeleggelser. Eide, Averøy og Smøla vil tillate oppdrett i Ytre sjøområder, noe som vil kreve adekvat teknologi i fremtiden for å få det til.
- Svak til sterk sjøstrøm og ingen av disse vil forårsake større skade. Mindre skader kan forekomme.

6.9 Vurderinger av effektmål

ORKidé satte opp følgende effektmål ved utarbeidelse av dette prosjektet (se kapittel 1.2):

Etter gjennomført prosjekt forventes nytten å bli:

- 1) Raskere og mer forutsigbar kommunal saksbehandling
- 2) Økt kunnskap om konsekvenser av ulike typer sjøbasert arealbruk
- 3) Mer bærekraftig verdiskaping i det sjøbaserte næringslivet
- 4) Økt kunnskap om ulike interessenters (planer om) bruk av sjøområdene i regionen
- 5) Sikre god sameksistens mellom havbruk/fiskeri og miljø- og friluftsinnteresser.

Ad 1): Det vil være fullt mulig å få til en raskere og mer forutsigbar kommunal saksbehandling. De 11 kommunene har benyttet ens tegneregler for de nye arealplankartene. I de tidligere kommuneplanene, arealdelen i sjø, var det brukt flere ulike betegnelser på hver side av kommunegrensene. Alle oppdrettslokaliteter er nå vist med en VKA + Hensynsone som strekker seg 100 m utenfor fortøyninger/ankerens ytterpunkter. Disse hensynsonene går også over i nabokommunen og er vist tilsvarende der. Dette vil forenkle saksbehandlingen i begge kommuner der oppdrettslokalitetene ligger. Arealer avsatt til oppdrett inkluderer områder for fortøyninger/ankere. Alle saker inkludert søknader om akvakultur skal følge gjeldende regelverk som alle kommunene forholder seg til, forvaltningslov, offentlighetslov, i tillegg til plan- og bygningslov og ulike særlover (lov om akvakultur, lov om forurensning m.a.) som i noen tilfelle setter særprinsipper som skal legges til grunn i saksbehandlingen.

Ad 2) Det er gjennomført KU'er og ROS for alle endrede arealer i kommunene. Dette medfører at alle/nabokommunene har tilgang på det samme kunnskapsmaterialet.

Ad 3) Det er benyttet tilgjengelige offentlige kunnskapsbaser for biologiske forhold og skred i vurderingene av KU/ROS. Dette gjør at områder med sårbarhet kan unngås, og slik kan en unngå verditap. Flere og større områder med muligheter for oppdrett er lagt til rette i planen. Noen områder med helt klare negative utfordringer er tatt ut.

Ad 4) Gjennomgangen og vurderingen av alle sjøarealene i de 11 kommunene har ført til at det nå finnes noe mer tilgjengelige kunnskaper (KU/ROS/Utredninger) om hva som kan tas til bruk til hva – arealplankartene er nå oppdatert til nyeste tegneregler.

Ad 5) Det er forsøkt å ta hensyn til havbruk/fiskeri og miljø- og friluftsinnteresser i vurderingene. Dette skal kunne sikre god sameksistens mellom brukerne.

6.10 Utkvittering av bestillinger gitt i Planprogram

Utkvittering av bestillinger gitt i Planprogram			
Antall	Tema	Når	Gjennomført
1	Utarbeide Planprogram	des.14	JA
11	Utarbeide Plankart, felles tegneregler	aug.16	JA
11	Utarbeide Arealformål-tabeller	aug.16	JA
11	Utarbeide Hensynsone-tabeller	aug.16	JA
20	Utarbeide Utredninger	aug.16	JA
113	Utarbeide Konsekvensutredninger	aug.16	JA
113	Utarbeide ROS analyser	jan.17	JA
2	Møter i Planforum 2014-2016		JA
MEDVIRKNING/PLANPROGRAM			
151	Formelle høringsparter 2014-2016		JA
4	Offentlig ettersyn/høring. Kunngjøres i aviser.	sep.14	JA
4	Annonsering i (antall). Kunngjøres i aviser.	2015	JA
11	Annonsering på kommunenes hjemmesider	2014-2016	JA
4	Folkemøter	feb.15	JA
4	Ber om skriftlige innspill. i aviser.	mai.15	JA
ARBEIDSGRUPPEMØTER			
21	Arbeidsgruppemøter	2013-2017	JA
PLANBEHANDLING			
	Planforslag vedtatt i kommunene	Okt. – des. 2017	JA
56	Planforslag på høring. Mottatt ca. 56 høringsuttalelser	Des. 16 – feb.17	JA
	Revisjon plandokumenter	Feb.17 – Aug.17	JA
	Andre gangs høring	Høsten 2017	JA
	Mottatt 22 høringsuttalelser	19. januar 2018	JA
	Revisjon plandokumenter	Jan. 18 – Mars 18	JA
	Godkjenning av plan i kommunene	April – Juni 2018	

7 Referanser

Internasjonale konvensjoner og EU

- Biodiversitetskonvensjonen, av juli 1993
- Den europeiske landskapskonvensjonen, av 1.mars 2004
- Europaparlament og råds direktiv 2000/60/EF om etablering av rammer for en felles vannpolitikk i EU (vanndirektivet)

Lover og forskrifter

Lover

- [Lov om planlegging og byggesaksbehandling \(plan- og bygningsloven\).](#)
- [Lov om folkehelsearbeid \(folkehelseloven\)](#)
- [Lov om akvakultur av 17. juni 2005 \(akvakulturloven\)](#)

- [Lov om forvaltning av naturens mangfold \(naturmangfoldloven\) 2009](#)
- [Lov om friluftslivet av 28. juni 1957 nr.16 \(friluftsløven\)](#)
- [Lov om forvaltning av viltlevende marine ressurser av 6. juni 2008 \(havressursloven\).](#)
- [Lov om havner og farvann mv. av 17. april 2009 \(havne- og farvannsloven\)](#)
- [Lov om kulturminner av 9. juni 1978 \(kulturminneløven\)](#)
- [Lov om laksefisk og innlandsfisk mv. av 15.mai 1992 \(lakse- og innlandsfiskloven\)](#)
- [Lov om matproduksjon og mattrygghet mv. av 19. desember 2003 \(matloven\)](#)
- [Lov om vassdrag og grunnvann av 24. november 2000 \(vannressursloven\)](#)
- [Lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 \(forurensningsloven\)](#)

Forskrifter

- [Forskrift om rammer for vannforvaltningen \(vannforskrifta\) ble vedtatt ved kongelig resolusjon 15.12.2006, med ikrafttredelse fra 1.1.2007.](#)
- [Miljøverndepartementet: «Forskrift om konsekvensutredninger» etter PBL \(2009\) \(KU-forskriften\).](#)
- [Miljøverndepartementet: Veileder: «Konsekvensutredninger – kommuneplanens arealdel».](#)
- [Forskrift om miljørettet helsevern \(FOR-2003-04-25-486\)](#)

Stortingsmeldinger og nasjonale forventninger

- [St.meld. nr. 12 \(2001-2002\) ”Rent og rikt hav”.](#) Økosystemtilnærming til havforvaltning er en integrert forvaltning av menneskelige aktiviteter basert på økosystemenes dynamikk. Målsetningen er å oppnå bærekraftig bruk av ressurser og goder fra økosystemene og opprettholde deres struktur, virkemåte og produktivitet
- [Regjeringens strategi for en konkurransekraftig havbruksnæring \(2007\)](#)
- [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging av 24. juni 2011/12. juni 2015](#)
- [Effektiv og bærekraftig arealbruk i havbruksnæringen –areal til begjær](#), Gullestadutvalget 4. februar 2011.
- [Samferdselsdepartementet 2013: Nasjonal Transportplan \(NTP\) 2014-2023.](#)

Regionale tiltak

- Sjøområdeplan for Romsdalsfjorden 2013. Interkommunal plan for Romsdalsfjorden. Forslag til planprogram 2013.
- Prosjektbeskrivelse for Interkommunal kommunedelplan for sjøområdene på Nordmøre. 2013.
- Interkommunal plan for Romsdalsfjorden. Forslag til planprogram. 2013.

Andre sentrale føringer for planarbeidet

Statlige retningslinjer for planarbeidet

Stortingsmeldinger:

- [St. meld. Nr. 48 \(1994-1995\), Havbruk - en drivkraft i norsk kystnæring](#)
- [St. meld. Nr. 29 \(1996-1997\), Regional planlegging og arealpolitikk](#)
- [St. meld. Nr. 46 \(1996-1997\): Havner og infrastruktur for sjøtransport.](#)
- [St. meld. Nr. 58 \(1996-1997\): Miljøvern for en bærekraftig utvikling.](#)
- [St. meld. Nr. 43 \(1998-1999\), Vern og bruk av kystsona](#)
- [St. meld. Nr. 39 \(2000-2001\): Friluftsliv – Ein veg til høgare livskvalitet.](#)
- [St. meld. Nr. 12 \(2001-2002\), Rent og rikt hav](#)
- [St. meld. Nr. 42 \(2000-2001\), Biologisk mangfold, Sektoransvar og samordning](#)

- [St. meld. Nr. 16 \(2004-2005\): Leve med kulturminner.](#)
- [St. meld. Nr. 19 \(2004-2005\), Marin næringsutvikling, Den blå åker](#)
- [St. meld. Nr. 26 \(2006-2007\), Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand](#)

Rikspolitiske retningslinjer/ Statlige planretningslinjer:

- [Rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging, 26.09 2014](#)
- [Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag, av 10. november 1994](#)
- [Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging, av 20. september 1995](#)
- [Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging i kommunene, av 4. september 2009](#)
- [Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen, av 25. mars 2011.](#)

Annen litteratur

Det nasjonale klimatilpasningssekretariatet ved Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, september 2009. Havnivåstigning. Kristian Vasskog, Institutt for Geovitenskap, UiB/ Bjerknæssenteret for Klima-forskning; Helge Drange, Geofysisk institutt, UiB/ Bjerknæssenteret for Klimaforskning og Atle Nesje, Institutt for Geovitenskap, UiB/ Bjerknæssenteret for Klimaforskning. 33 sider.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap: [Havnivåstigning og stormflo – samfunnssikkerhet og kommunal planlegging](#)

Miljødirektoratet, [Rekordhøyt forbruk av miljøskadelige lusemidler.](#)

Hardangerfjordseminaret 2014: «Lakselusmedisin tar knekken på rekene» - Stemmer det. IRIS Biomiljø, NIVA, University of Leicester og Universite du Quebec a Rimouski. 2014.

Friis-Olsen, T. 2013. Om Kilenotfisket. Forbundet Kysten

Ole Samuelsen, Tore Tjensvoll, Rita Hannisdal Ann-Lisbeth Agnalt og Bjørn Tore Lunestad 2013.

Flubenzuroner i fiskeoppdrett - miljøaspekter og restkonsentrasjoner i behandlet fisk. Rapport fra Havforskningsinstituttet. 32 sider. Nr 2 - 2013

Havforskningsinstituttet 2011, Rømming av laks og torsk.

Sweco og Direktoratet for Naturforvaltning. 2011, [«Samfunns- og lokaløkonomiske virkninger av fiskesperre og kjemisk behandling i Driva».](#)

Statkraft, [Sikrar vassføringa i Surna elv](#)

Olafsen, T., Sandberg, M.G., Henriksen, K., Johansen, U., Bull-Berg, H og A, Stokka. 2012. Havbruksnæringen i Møre og Romsdal. En ringvirkningsanalyse. Rapport. Sintef. A22785. 2012-05-15. 39 sider.

Statistisk Sentralbyrå: Samlet areal, arealfordelinger og kystlinjens lengde, etter fylke. 2013

Kristiansund og Nordmøre havn IKS. 2014. Havneoversikt i Kristiansund og Nordmøre Havn IKS's Område. 7 sider.

Hammer, H.U. 2012. Havbruksnæringas historie på Nordmøre. Kystmuseet i Sør-Trøndelag. 160 sider.

Hjelt, K. 2014. Foredrag for Arbeidsgruppen Sjøområdeplan Nordmøre November 2014.

8 Lenker til øvrige dokumenter og vedlegg i Sjøområdeplan Nordmøre

Se lenken:

[Sjøområdeplan Nordmøre](#)

I lenken finnes følgende informasjon/filer:

- 09.1 – 09.92 Plankart og Plankarttabeller over Arealformål og Hensynssoner i sjø
For hver kommune er det gitt 3 filer:
09.1 Kommunenavn **Plankart** A3.pdf
09.1 Kommunenavn **_Arealformål**.pdf
09.1 Kommunenavn **_Hensynssoner**.pdf
- 10.1 – 10.92 Bestemmelser og retningslinjer,
- 11.1 – 11.92 KonsekvensUtredninger (KU) og Risiko- Og Sårbarhetsanalyser (ROS),
- 12.1 – 12.3 20 Utredninger,
 - 1 Naturmangfold
 - 2 Friluftsliv, befolkningens helse og oppvekstsvilkår
 - 3 og 4 Kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap
 - 5, 6 og 7 Samferdsel
 - 8 og 9 Forurensning og støy
- 12.2 Utredning 10 - 12
 - 10 og 11 Akvakultur
 - 12 Fiske
- 12.2 Utredning 13-20
 - 13, 14 og 15 Villaks og vill sjørret
 - 16 Dybdeforhold og strømforhold
 - 17 og 18 Annen sjøbasert næring og infrastruktur
 - 19 Samfunnssikkerhet og beredskap
 - 20 Arbeidsplasser

Andre vedlegg 14 – 23:

- 14 Gyteplasser torsk rundt Smøla.
- 15 – 18 4 Folkemøter (1.Aure, 2.Skei, 3.Bruhagen, 4.Tingvoll).
- 19 Formelle høringsparter.
- 20 Medvirkning.
- 21 - 22 Innspill til planene.
- 23 Ferdig Planprogram desember 2014.

Fiskefartøyet «Inger Hildur» i Bremsnesfjorden på tur inn til Kristiansund. Stavneset lykt i bakgrunnen. Foto: Jens-Eric Eliassen.